УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ТРАВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 13, 1969 No. 88. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 12 травня 1969

В АМЕРИЦІ

ТЕМОЮ НАРАД ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА, віце-президента Еґню та інших членів уряду ЗСА, які відбулися в суботу 10 травня ц. р. у вакційному домі през. Ніксона в Кей Біскейн, була м. ін. також справа студентських заворушень в американських коледжах й університетах. Якихось конкретних постанов в цій справі не винесено. Обговорювано тільки причини неспокою студентської молоді і стосованих нею актів насилля. В нараді брали участь також генеральний прокуратор Джан Н. Мічелл і секретар здоров'я, виховання й суспільної опіки Роберт Г. Фінч.

ПІСЛЯ РЕЗИҐНАЦІЇ Д-РА Б. ДЖ. ҐАЛЛАҐЕРА із становища президента Нюйоркського Міського Коледжу, на виконуючого обов'язки президента цього Коледжу призначено проф. Джозефа Кж. Копленда. Призначення Копленда відбулося у висліді трьохгодинних нарад Ради Вищої Освіти. Д-р Копленд працює в Міському Коледжі Ню Йорку вже сорок й один рік. Він сподівається започаткувати переговори з представниками студенства — головно неґрів і порторіканців — й добитися успокоєння в цій високій школі, яка була останніми тижнями тереном бурхливих заворушень.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН НАЙМЕНУВАВ ЛЕЙТ. ГЕНЕРАЛА ЛУЇСА В. ВОЛТЕРА, колишнього команданта Корпусу Морської Піхоти в Південному В'єтнамі, чотиризірковим генералом. Тепер ген. Луїс В. Волт є асистентом команданта Корпусу Міської Піхоти ЗСА. Народжений у Канзасі, Волт закінчив Університет Стейту Колорадо й військову службу почав в 1936 р. Відзначився в Корейській і востаннє у В'єтнамській війні.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА ДЖАН Н. МІЧЕЛЛ мав відбути, згідно з повідомленням преси, секретну розмову з головним суддею Ірлом Ворреном в справі судді Найвищого Суду Абе Фортаса, замішаного в аферу одержання 20 тисяч долярів титулом гонорару за певні послуги від фундації родини Луїса Е. Волфсона. Темою розмови Мічелла з Ворреном мало бути устійнення способу, як спонукати Фортаса до резиґнації із становища судді Найвищого Суду. Ця й інші секретні розмови між керівниками уряду мали б відбуватися з доручення президента Р. Ніксона.

АМЕРИКАНСЬКА АҐЕНЦІЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ схвалила дотацію в сумі 2.800.000 долярів для здійснення іррігаційних проєктів на Філліпінах. Схвалено призначити цю дотацію з огляду на довготривалу, вже семимісячну посуху на Філліпінах, яка спричинила важкі втрати в сільському й лісовому господарстві цієї держави.

СПІЛКА СТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ АМЕРИКИ вирішила признати 25.000 долярів річної пенсії, виплачуваної на протяг усього життя, для колишнього правного дорадника названої спілки Артура Дж. Ґолдберґа, пізнішого судді Найвищого Суду і згодом амбасадора ЗСА до ОН. Ґолдберґ, який був правним дорадником спілки протягом 13 років, заявив, що він ще не рішився, чи приймати цю пенсію.

У СВІТІ

АПОСТОЛЬСЬКА СТОЛИЦЯ ЗРЕВІДУВАЛА католицький календар, виключивши з нього коло 200 святих, які мали свої дні в році, святковані Церквою. Деякі святі, як ось святий Валентин і святий Віт, залишились у списку святих, проте Церква не відзначуватиме їх більше в роковини їх мученицької смерти чи народин. Те саме стосується святого Миколи (Миколая), а 46 імен скреслено тому, що ватиканські дослідники прийшли до переконання, що існують поважні сумніви, чи ті святі взагалі існували та чи вшановування їх не полягало на неперевірених переказах. Між „виключеними" популярними серед римо-католиків святих є також св. Зузанна. Виключено популярного в Америці св. Кристофера й популярну в Англії св. Катерину. Зате залишено, наприклад, святу Кекілію. Католицька Церква канонізувала к. 2.500 осіб.

КОЛ. ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ прибув до Ірляндії на 6-тижневий відпочинок. Його привітали ірляндський прем'єр Джан Лінч і міністер закордонних справ Франк Ейкен, а ірляндський президент Імон де Валера оприлюднив заяву з висловленням вдоволення, що де Ґолль вибрав саме Ірляндію на свій відпочинок. Про приїзд де Ґолля повідомлено щойно в годину після його прилету французьким військовим літаком та від'їзду до готелю недалеко села Снін. Сильна сторожа гарантує де Ґоллеві спокій. Нікого, кого він собі не бажає, до нього не допускають, — особливо не допускають преси. Готель спровадив спеціяльно для де Ґолля ліжко довжиною на 80 цалів.

СОВЄТСЬКИЙ „ПРЕЗИДЕНТ" МИКОЛА ПІДГОРНИЙ ВИЇДЕ в найближчому тижні з відвідинами до Північної Кореї, після чого поїде до столиці зовнішньої Монголії Улян Батор. Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін був в минулому тижні в Ню Делі, на похороні індійського президента Закіра Гуссайна.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД РІШИВ не переводити ревалюації себто підвищення офіційної вартости німецької марки в реляції до доляра. Проголошено, що це рішення „остаточне і тривке". Засідання уряду в цій справі тривало три години. Західня Німеччина узалежнює ревалюацію своєї валюти від девалюації французького франка та, можливо, й англійського фунта.

ЖОРЖ ПОМПІДУ ЗАЯВИВ, що коли його виберуть на нового французького президента, то він не буде цупко триматися давньої пилітики де Ґолля. Зокрема він заповів свою прихильність для ідеї „поширення Европи і признав, що парлямент повинен мати більший голос у політиці уряду. Під „поширенням Европи" розуміють допущення Британії до Европейської Економічної Спільноти. Колишній прем'єр за влади де Ґолля Жорж Помпіду має найбільші шанси стати президентом. Вибори у Франції відбудуться 1 червня ц. р.

У ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ ПЕРЕСТАЛИ появлятися „Зправи" — часопис, що його Совєти друкували в Східній Німеччині й щоденно довозили до Чехо-Словаччини. Той часопис атакував безперервно Александра Дубчека й інших речників демократичійного курсу політики та пропаґував чесько-совєтську „приязнь", в розумінні повної залежности Чехо-Словаччини від Москви.

ГОРЯТЬ БУДИНКИ МІСЬКОГО КОЛЕДЖУ НЮ ЙОРКУ

Пожежа в будинках Міського Коледжу Ню Йорку, підпалені здогадно учасниками студентських заворушень в цій школі. На фото: віз пожежної сторожі і студент, що приглядається пожежі.

Після зустрічі з президентом Ніксоном Рокефеллер виїхав у спеціяльній місії в подорож по Південній Америці

Кей Біскейн, Флорида. — Нюйоркський ґубернатор Нелсон Рокефеллер відбув у неділю ранком довшу конференцію із президентом Ніксоном, який перебував тут на чотироденних вакаціях, виповнених здебільшого державними нарадами, в справі своїх поїздок по країнах Середньої і Південної Америки. В короткій заяві, переданій представникам преси після конференції, през. Ніксон висловив свою вдячність ґубернаторові Рокефеллерові за його готовість відбути доручену йому місію і перевести на місці розмови з президентами й урядами 23 середньо — й південноамериканських держав й устійнити в безпосередніх розмовах із ними потреби й вимоги їхніх країн й урядів у відношенні до ЗСА. Переведе свою місію ґубернатор Рокефеллер протягом чотирьох поїздок до Південної Америки, перша з яких почалася вже в неділю 11 травня ц. р. по полудні і дальші три відбудуться в днях 27 травня до 4 червня, від 16 до 21 червня та від 27 червня до 6 липня ц. р. Головним завданням Рокефеллера, як це підкреслив през. Ніксон, буде не дивитися і студіювати ситуацію в окремих країнах Латинської Америки, але тільки вислухувати те, що йому будуть говорити голови держав. До Мехіко, першої із країн, передбачених в програмі відвідин ґубернатора Рокефеллера, він прибув літаком вже в неділю 11 травня ц. р. о год. 1.49 по полудні. На летовищі привітали його представники мехіканського уряду і яких 400 глядачів. Зараз же після прибуття Рокефеллер відбув 75-хвилинну конференцію з президентом Мехіко Ґуставом Діязом Ордазом. Відбуває губ. Рокефеллер свої поїздки в супроводі своєї жінки і 23 дорадників.

Багатолюдні збори в Чикаґо схвалили меморіял в справі синоду і патріярхату Української Католицької Церкви

Чикаґо (М.Д.). — В неділю 11-го травня тут в авдиторії школи Шопена зібралося о год. 3-ій по полудні 1,500 осіб, переважно представників сотні місцевих організацій і установ, на всегромадські збори в справі скликання Синоду Владик Української Католицької Церкви та організаційного завершення цієї Церкви створенням її патріярхату. Збори відкрив привітальним словом д-р Юрій Городиловський, голова Комітету Громадської Акції за Патріярхат Української Католицької Церкви, що був ініціятором і господарем цих зборів. В результаті збори однодушно схвалили меморіял до Владик Української Католицької Церкви про скликання їх Синоду та створення Патріярхату. Текст меморіялу опрацював і на зборах реферував професор католицького університету Лойоля д-р Василь Маркусь і опісля його підтримали додатковими арґументами д-р Семен Коцій, який промовляв від імени найстарших поселенців-піонерів в Чикаґо, голова Окружної Ради Союзу Українок Америки Любослава Шандра, д-р Мирослав Харкевич, промовляючи від Координаційного Комітету організацій, при катедральному храмі св. Миколая та д-р Роман Кобецький, голова Комітету Оборони Традицій УКЦеркви. Крім меморіялу до Владик УКЦ, схвалено привітальну телеграму до Верховного Архиєпископа і Кардинала Блаженнішого Йосифа Сліпого. Текст телеграми відчитав д-р Андрій Гаєцький. Вкінці схвалено резолюцію в справі патріярхального завершення УКЦеркви. Текст цієї резолюції, що буде передана до Папи Павла VI за посередництвом Апостольського Нунція у Вашинґтоні, відчитала студентка Марта Гарасовська. Вкінці схвалено зреферoване ред. Миколою Денисюком ствердження цих всегромадських зборів, яке буде окремо опубліковане в нашій пресі. Перед закінченням зборів д-р Роман Смик зреферував справу паломництва до Риму на посвячення храму св. Софії, яке організує окремий Комітет при парафії св. Володимира і Ольги.

В'єтнамські комуністи посилили терор поруч із „мировою офензивою"

Сайгон. — В минулу неділю 11 травня — в південній Азії був тоді вже понеділок 12 травня — комуністи обстріляли коло 30 міст і містечок в Південному В'єтнамі ракетами, а в самому Сайґоні перевели цілий ряд терористичних актів. Хоча назагал наслідки тих терористичних актів невеликі, все ж у самому Сайґоні згинуло 13 цивільних осіб і коло сто було ранених. Поліція і військо поставлено в стан постійного поготівля. Коло 80 американських військових станиць у Південному В'єтнамі були предметами комуністичних атак, які проте ніде не заподіяли видніших шкід. В наземних боях недалеко міста Плейку американці вбили 102-ох північно - в'єтнамських вояків, а південно - в'єтнамська армія винищила в тому часі в північній частині Південного В'єтнаму 192-ох вояків. Припускають, що той посилений комуністичний терор пов'язаний з заповідженим святкуванням комуністами 79-річчя Го Чі Міня, що припадає на 19 травня, і не виключають, що в тому дні почнеться нова велика комуністична воєнна офензива, плян якої знайдено в документах при поляглих комуністичних вояках. Тим часом політичні кола далі коментують комуністичний „плян миру", схоплений у 10-ох точках і проголошений в минулому тижні головою В'єтконґу на Паризькій конференції, Тран Буу Кісмом. Державний секретар Віллям Роджерс, який в понеділок 12 травня ц. р. мав відлетіти до Південного В'єтнаму, заявив, що деякі пункти тієї комуністичної пропозиції „неприятливі", але щодо інших треба вимагати з'ясування. Подібну заяву склав голова південно - в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції, Фам Данґ Лям, який саме вернувся до Парижу з Сайґону, де він довго нараджувався з президентом Нґо Дінмом Тіє. Той південно-в'єтнамський речник заявив, що Південний В'єтнам готов негайно приступити до переговорів щодо трьох точок згаданої вище комуністичної пропозиції, а саме щодо виміни полонених, демілітаризованої смуги та виконування постанов Женевської конференції з 1954 року. Наради в цих справах повинні облегшити загальні переговори про закінчення війни. Зате названий речник Південного В'єтнаму відкинув домагання комуністів, щоб у Південному В'єтнамі скласти „провізоричний уряд" з участю комуністів і щоб такий „коаліційний уряд" існував у Південному В'єтнамі й у майбутньому, незалежно від висліду виборів.

Маршал Жуков боронить Сталіна — поменшує ролю Хрущова

Москва. — Совєтський маршал Ґеорґій Жуков, що його впродовж кількох років совєтська преса промовчувала і який ніде прилюдно не показувався, проголосив свої спомини, в яких боронить Сталіна, як людину і головного команданта совєтських збройних сил. Жуков твердить, що Сталінові можна було протиставити свої погляди і сперечатися з ним та що Сталін був податливий на чужі арґументи. Жуков твердить теж, що не Сталін завинив, що Совєтський Союз був заскочений німецьким наїздом в 1941 р., а шеф совєтської військової розвідки, маршал Фйодор Ґоліков, який звітував Сталінові, що Гітлер тільки тоді заатакує Совєтський Союз, як закінчить війну на заході і підпише з Британією мировий договір. Сталін хотів мира і тому не хотів дразнити німців проголошуванням мобілізації — твердить Жуков. Водночас, Жуков поменшує значення М. Хрущова за володіння Сталіна та представляє його, як нижчого совєтського урядовця в Україні, де він, Хрущов, займався головно хліборобськими проблемами. Спомини Жукова появляться в Британії, при чому одно велике американське видавництво вже придбало репродукування їх в ЗСА.

Тіто відкидає доктрину Брежнєва про „обмежену суверенність"

Беоґрад. — Юґославський президент Тіто виголосив в минулу неділю в столиці Чорногори (Монтенеґро) Тітоґраді велику промову, в якій рішуче потвердив свою давню опозицію проти проголошеної першим секретарем компартії СССР Леонідом Брежнєвим доктрини, яка мала виправдати совєтську інвазію до Чехо-Словаччини. З тією доктриною всі комуністичні держави, крім СССР, мають „обмежену суверенність", яка дозволяє Совєтському Союзові на збройну інтервенцію, якщо у будь-котрій державі „совєтської співдружности" загрожений комунізм совєтського зразка. Тіто заявив, що Юґославія заплатила ріками крови за здобуту суверенність і ніхто не має права обмежувати її. Тіто одверто заявив, що Юґославія боронитиме свою суверенність проти кожного, хто зважився би її порушити. Тіто неоднократно заявлявся проти совєтської інвазії до Чехо-Словаччини та солідаризувався з Румунією в обороні повних суверенних прав сателітських країн.

УСК і „Ч. Січ" здобули нерішені, „Тризуб" потерпів поразку

В минулонедільних мистецьких футбольних змаганнях дружини УСК-у Ню Йорк і „Чорноморської Січі" Нюарк здобули по одній точці, закінчуючи свої зустрічі нерішеними вислідами.

УСК Ню Йорк закінчив змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу нерішеною 1 : 1 з італійською дружиною „Джуліяна".

„Чорноморська Січ" Нюарк у своїй черговій зустрічі за мистецтво Американської Футбольної Ліґи в Гаррісоні здобула першу точку нерішеною 2 : 2 з філядельфійською професійною дружиною „Спартанс". Ворота для „Ч. Січі" стрілили: Вільчак і Олексин.

"Тризуб" Філядельфія втратив обі точки в своїх других мистецьких змаганнях сезону Американської Футбольної Ліґи, потерпівши поразку 0 : 4 від дружини „Дартс" у Вашинґтоні. У „Тризубі" в додатку до складу з попереднього тижня, виступив знову молодший Ферейра. На саме започаткований сезон винайняв „Тризуб" найкраще грище у Філядельфії на стадіоні Темпел Університету, де відбудуться вже на наступну неділю перші цього сезону мистецькі змагання „Тризуба" у Філядельфії з дружиною „Інтер Клюбу" з Ню Йорку.

Д-р Матвій Стахів — новий голова Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА

Проф. д-р Матвій Стахів

Ню Йорк. — В минулу п'ятницю 9 травня ц. р. відбулося тут засідання Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, присвячене вшануванню пам'яти померлого голови НТШа проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького та справам, безпосередньо по-в'язаним із його смертю. Головуючий на засіданні заступник голови д-р Матвій Стахів виголосив коротку промову з прославлюванням заслуг покійного д-ра Романа Смаль-Стоцького для НТША й з пригадкою його духового заповіту. Рішено, що 7 червня ц. р. у церкві св. Юра у Ню Йорку буде відправлена Заупокійна Богослужба та що Управа звернеться до Осередків НТША в інших містах, щоб вони влаштували такі Богослужби та поминальні сходини. Щодо дальшого проводу в НТША — зголошено два внески: щоб до кінця листопада ц. р. скликати Надзвичайні Загальні Збори задля вибору нового голови та щоб до того часу урядуючим заступником голови був д-р Матвій Стахів та щоб негайно обрати нового урядуючого голову до кінця каденції, якої не вичерпав д-р Роман Смаль-Стоцький. Вибрати, згідно з статутом, можна було тільки дійсного члена Товариства, заступника голови. З посеред 6-ох заступників голови дійсними членами НТШ є А. Андрушків, Е. Жарський, І. Кедрин-Рудницький і М. Стахів. В голосуванні останній внесок отримав більшість, після чого у тайному голосуванні обрано д-ра Матвія Стахова 12 голосами проти двох, що впали н проф. О. Андрушкова. Тому, що д-р М. Стахів живе постійно у Скрентоні, ото ж далеко від Ню Йорку, на найближчому засіданні Управи відбудеться поділ функцій між членами Президії, до якої належать ще науковий секретар д-р В. Стецюк, фінансовий референт і директор канцелярії Р. Кобринський та правний дорадник В. Шандор. — Управа прийняла до відома, що Канадійське НТШ відзначило пам'ять д-ра Романа Смаль-Стоцького окремим засіданням Управи в Торонто під головуванням проф. д-ра Е. Вертипороха і що те саме зробило Европейське НТШ у Сарселі під головуванням проф. д-ра В. Кубійовича. — Прийнято до відома, що крім листа, що його Покійний проф. Роман Смаль-Стоцький написав на кілька днів перед своєю смертю до Митрополита Кир Амбросія Сенишина, що був оприлюднений у „Свободі", Покійний залишив заповіт, що його покищо не відкрито і тому його зміст членам Управи НТША не відомий.

ВЕЛИКІ КОНЦЕРТОВІ ЗАЛІ В НЮАРКУ І НЮ ЙОРКУ НЕ МОГЛИ ПОМІСТИТИ ВСІХ ОХОЧИХ ПОСЛУХАТИ ЮВЕЛІЙНИХ КОНЦЕРТІВ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Григорій Китастий

Славна наша Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка пережила багато тріюмфів за 50 років свого існування і концертування в Україні, на засланні й опісля еміґрації в Західній Европі та на поселенні в Америці, а теперішні її ювілейні концерти в поодиноких осередках українських поселень в Америці і Канаді наче завершують цей її вже 50-літній тріюмфальний похід з бандурою і піснею по світі. Доказом цього могли послужити концерти, що відбулися у великій „Симфоні Голл" в Нюарку в п'ятницю, 9-го травня, та в залі Фешин Інституту в Ню Йорку в неділю, 11-го травня. Обидві великі залі не могли помістити всіх тих, що бажали взяти участь у концертах. На концерт в Нюарку, що його попередили коротким привітальним словом Владика Мстислав, Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА, мґр. Ярослав Рак, голова місцевого Відділу УККА та інші, приїхало 17 винайммлених автобусів з громадянами з околиць Нюарку. Правління міста передало бандуристам символічний золотий ключ до міста. В Ню Йорку велика заля Фешин Інституту була заповнена до останнього стоячого місця і багато осіб мусіли відійти, бо місце не стало. Ентузіязм, пошану і вдячність бандуристам виявляла публіка багато разів оплесками під час концертів, що ними диригує вже справжній „батько" Капелі, композитор Григорій Китастий.

В одному місяці померло 12 совєтських генералів

Москва. — „Красная Звезда" повідомила про смерть „ветерана громадянської і другої світової воєн" ген. Авгуcта Немме, не подавши ані його віку, ані причини смерти і місця, де він помер. Від 19-го квітня ц. р. — це вже 12-ий совєтський генерал, який помер чи згинув серед невиявлених обставин. „Красная Звезда" повідомляла про смерть кожного з них короткою вісткою, що такий - то генерал згинув „у виконуванні своїх обов'язків" або „внаслідку нещасливого випадку". В Західній пресі появився здогад, що 10 совєтських генералів згинуло в одній великій летунській катастрофі, коли вони спільно переводили якусь інспекційну місію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зміна виборчої системи

Минулого тижня Правнича комісія Палати Репрезентантів у Вашингтоні 28 голосами проти 6 схвалила Додаток до Конституції, який касує Раду електорів і вводить вибір Президента ЗСА у безпосередньому голосуванні. За цим проєктом якщо ні один кандидат не здобуде 40% всіх голосів, мають відбутися додаткові вибори між двома кандидатами, що дістали найбільше голосів. Таким чином те голосування в Правничій комісії нижчої палати Конґресу зактуалізувало справу зміни Конституції в одній із найважливіших її точок: щодо вибору президента і віце - президента. Друга точка 2-ої статті Конституції, що трактувала про цю справу, вже була раз змінена 12-им Додатком до Конституції, але сталося це ще в 1804 році, і від того часу відбулися буквально сотні спроб змінити чи поліпшити систему посередніх виборів президента й віце - президента З'єднаних Стейтів. Вона збереглася до цього часу, хоч усіх членів Конґресу, губернаторів, міських посадників і багатьох інших членів адміністраційного та судового апарату вибирається в безпосередньому голосуванні.

Идеться про те, щоб кандидат на президента, який дістав менше безпосередньо відданих за нього голосів, не міг стати президентом завдяки більшості голосів стейтових електорів. І щоб не було такої небезпеки, яка постала була в останніх виборах, коли ні один з кандидатів двох головних партій не матиме більшости електорів, і вибір рішатиме своїми голосами третій кандидат, яким в останніх виборах був сеґреґаціоніст Джордж Воллес, або — за відсутністю такого третього кандидата — вибір перейде до Конґресу, де рішатиме обрана в попередніх виборах партія більшости, хоч найбільше безпосередньо відданих голосів впало за кандидата іншої партії.

Однак, згадане вище голосування Правничої комісії Конґресу далеко не пересуджує справи. Існують численні арґументи за зреформування установи електорів при збереженні самої установи. Прихильником такої зміни Конституції є й сам президент Ніксон, який запропонував вибирати Раду Електорів в загальному голосуванні. Дуже вразливі на пункті своїх конституційних прав стейти, особливо малі, як також стейтові партійні організації, стоять за збереження установи електорів, яка збільшує їх повагу. Сенат більше рахується з цими тенденціями стейтів, і тому дебати в Сенаті над реформою виборчої системи напевно не підуть так гладко, як у тій конґресовій Комісії.

Але коли б навіть пропонований новий Додаток до Конституції з радикальною реформою виборчої системи перейшов у Сенаті — він вимагатиме ратифікації щонайменше 38-ма стейтовими леґіслятурами. Це — процедура на довгі роки. І тому, коли б навіть перескочили й ту перешкоду, то це напевно не станеться перед 1972-им роком. Отже, обидві великі американські політичні партії рахуються з тим, що найближчі президентські вибори відбудуться за старою посередньою системою, з установою ради електорів.

Американці раз-у-раз дебатують над змінами Конституції, і внаслідку маємо вже 25 додатків до неї. Ті зміни приймається тільки після дуже довгих і всебічних дебатів в обох палатах Конґресу і в 50-ох стейтових леґіслятурах, в супроводі дебатів на сторінках преси, в різних установах та організаціях, наприклад, в Американській Палаті адвокатів.

Це доказ відданости тому основному законові країни, яким є Конституція. Схвалена у 1787 й затверджена у 1791 році — американська Конституція далеко не є анахронічною, як може здаватися комусь, хто не знає духа американського праводавства та всієї американської державно-політичної філософії. Конституція, під якою на першому місці видніє підпис „Джордж Вашинґтон, президент і посол Вірджінії", є підвалиною світогляду американського суспільства, підвалиною державного устрою і — символом американських вольностей. Конституція — це традиція, а держава й нація тим вартісніші, чим старшими й тривкішими є її традиційні святощі. Британія властиво не має одностайної конституції, але базою її устрою все ще є Велика Карта Свобід з 1215 року, яку британці шанують, як державну біблію. І тому прерізні ніби анахронічні звичаї є непорушною частиною Великобританії та народів, які її становлять.

Дебати над новим додатком до американської Конституції тільки підкреслюють її основну вартість.

Степан Женецький

МОСКВА БОЇТЬСЯ ЮҐОСЛАВСЬКОГО КОМУНІЗМУ

Західні совєтологи твердять, що в Кремлі дуже занепокоєні тим шляхом, яким ідуть юґославські комуністи. В Юґославії Тіто творить відмінний комунізм, що його Москва всіма силами намагається не допустити до Східньої Европи, щоб нам „не заразились" сателіти.

Тіто, вирвавшися з-під опіки Кремлю, вже 23 роки творить свою суспільно - політичну систему, яку названо націонал - комунізмом. Не зважаючи на погрози Москви, він будує свій власний, „юґословський" комунізм, і кремлівські володарі не мають спроможности його зупинити.

Юґославські комуністи заявляють, що вони позбулися всіх тих закостенілих формул, що їх накинули були московські комуністи, заміняли мертву доктрину на живу ініціятиву, будують свою економіку на базі запотребування і ведуть вільну торгівлю із Заходом.

Західні знавці кажуть, що Юґославія, в і д і рвавшись від Москви, прямує до „ліберального комунізму", що є ближчий до системи вільної ініціятиви, як до марксизму.

Ясна справа, що всі ті успішні реформи, що їх переводить Тіто, радо наслідували б інші держави комуністичного бльоку, а це небезпечно для Москви. Румунські комуністи ще навіть тепер, після окупації Чехо - Словаччини, одержують моральну допомогу від юґославських комуністів у їх намаганні вирвати Румунію з-під контролі Москви. Мадярські комуністи, хоч їх країна опинилася під повною окупацією Москви після невдалої революції 1956 р., хвалять Юґославію. Також чехо - словацькі комуністи, хоч від серпня 1968 р. мають на своєму горлі совєтський чобіт, ідентифікують свої цілі з цілями Беоґраду, а не Москви.

Коли взяти все це під увагу, стає ясно, чому Москва побоюється юґословського комунізму.

У порівнянні з іншими комуністичними державами в Юґославії зменшено державну контролю до найнижчого ступеня. Правда, юґославська поліція має право робити ревізії в приватних домах, але вона це рідко робить. Контроля преси полягає в основному в „самоцензурі". Робітники відіграють головну ролю у фабриках і заводах. В Юґославії можна голосувати також і за тих кандидатів, які не мають партійної підтримки. В квітні ц. р. двох кандидатів, які не мали партійного схвалення, обрано до республіканських парляментів.

Та не зважаючи на все це, немає найменшого сумніву, хто править Юґославією. Там все ще комуністична партія є єдиною партією. Тільки комуністи посідають найвищі державні пости. Опозиція може йти так далеко, доки їй дозволено, а далі ані кроку.

Три роки тому заступника президента Тіта і правдоподібно його наслідника усунено з уряду тому, що був замішаний у змові, ціллю якої було скинути Тіта, привернути поліційну систему і наблизити Юґославію до Совєтського Союзу. Всіх членів уряду, причетних до змови, здеґрадовано.

Одним із способів, яким Тіто пробує дати поштовх до загального розвитку країни, є встановлення загальної системи рад. В Юґославії всі робітники вибирають свої ради таємним голосуванням. Ці ради дослівно „рядять" Юґославією. Вони наймають керівників підприємств, завідують їх господарством, контролюють їх, полагоджують торговельні справи вдома і закордоном. Робітники, крім платні, одержують частину зиску, що його має підприємство. Якщо зиску немає — завдання рад знайти причину цього. Ради мають право звільняти керівників підприємств, шукати нових капіталів, навіть уповноважені в разі потреби ліквідувати підприємство.

У сільському господарстві в Юґославії працює половина всього населення. 80% управної землі належить приватним господарствам, а 20% — колективним господарствам, якими керують ради.

Чи все те, що запровадив Тіто, можна назвати комунізмом?

Коли після запровадження в Юґославії рад закордонний журналіст спитав Тіта, чи це є комунізм, він відповів: „Я не дбаю, як ви це назвете — комунізмом чи соціялізмом. Ми потребуємо продукції — і це є спосіб, як її одержати".

Польський комуніст, який прожив у Беоґраді кілька місяців, заявив: „Чи Юґославія комуністична держава? Там взагалі немає комунізму. Це — капіталістична держава".

Один французький економіст висловився про це так: „Юґославське соціялістичне самоврядування вже не є комунізмом, але не є ще й капіталізмом".

Та як би там не оцінювати існуючу в Юґославії систему, пишуть західні знавці, є багато ознак, що вона куди успішніша, ніж совєтський „чистий" соціялізм. Як доказ на це, західні знавці подають такі приклади:

— загальний ріст юґославської продукції в минулому році піднісся на 5% і сподіваються, що цього року зросте ще більше;

— індустріяльна продукція зросла на 6%;

— резерви золота і грошей побільшуються;

— юґославська валюта має сталу вартість — 12.50 динарів за одного американського доляра, що завдячується комбінації — розумній девальвації, ощадності і банковій реформі. Юґославські динари приймають міжнародні банки без ніяких застережень.

Торгівля Юґославії починає бути щораз поплатнішою. Беоґрад зменшує кредитову торгівлю з СССР та іншими комуністичними державами, а натомість щораз більше поширює торгівлю із Заходом. Один високий юґославський урядовець висловився про це так: „Чим менше ми винні СССР і чим менше СССР винен нам, тим менший економічний тиск може робити Москва на нас".

Західня Німеччина є найбільшим торговельним партнером Юґославії. Торгівля між Юґославією і ЗСА зростає: чотири роки тому вона виносила 46 мільйонів долярів, тепер виносить 92 мільйони.

Один західній амбасадор сказав: „Юґославські комуністи витягнули шруб з комуністичної машини московського стилю і розлюзнили її. Беоґрад показав, що московський комунізм — це перестаріла б ю р ок ратична диктатура. Раніше чи пізніше всі комуністичні держави Східньої Европи вийдуть з московської орбіти і підуть шляхом Юґославії".

І якраз тому Москва боїться юґославського комунізму.

Д-р Михайло Логаза

ЩЕ РАЗ: РІДНА МОВА — БОЖИЙ НАКАЗ!

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має . . .

С. Воробкевич: „Рідна мова".

В „Свободі" ч. 55 з 25-го березня 1969 р., на сторінці „Студентського Слова", появилась англійською мовою стаття Юрія Савицького під знаменним заголовком: „Репресія англійської мови: існування спільноти?" Не входячи в подробиці, подаємо тільки загальні думки цього публічного голосу якоїсь частини української студентської молоді у цій країні.

Автор признається, що обороняти вживання англійської мови не належить до приємного завдання, бо воно має емоційну натуру і при цьому — мовляв — навіть духово здорові люди часто втрачають глузд. Багато патріотичних та з добрими замірами людей мають переконання, що вживання англійської мови серед студентів річ небезпечна і спричинить наш культурний занепад.

Вони думають, що вживання англійської мови треба за всяку ціну здержувати, зокрема в публікаціях і на конференціях, і в такий спосіб примусити студентів вивчати українську мову. Але інші — мовляв — і автор тут включає себе — уважають, що така настанова приведе до поважних наслідків у майбутньому української спільноти. Автор наводить двомовність цілого ряду наших газет і журналів, а факт впровадження розговірної двомовности в Нюйоркській Студентській Громаді уважає за причину того, що вона впродовж одного року розвинулась до рівня впливової студентської організації. Традиційна — мовляв — репресія англійської мови на студентських національних конгресах закидами браку патріотизму і культури змушує більшість до мовчанки, а контролю переходить до меншости, що добре володіє українською мовою.

Н а й і н т е л іґентніші і себешануючі студенти не стерплять на дальшу мету такої ситуації на конгресах, в місцевих студентських громадах, в парафіяльних школах чи в молодечих організаціях. Вони — найвразливіші і найінтеліґентніші — мовляв, — що їх спільнота могла зі себе видати, відсунуться від участи в проводі зі шкодою для спільноти. Во спільнота не має зацікавлення в молоді, і, хоч протягом двох останніх десятиліть видала кілька тисяч градуантів коледжів і професіоналістів, вони держаться осторонь. І тому наша спільнота, якщо йдеться про провідництво і вітальність, тепер у гіршому положенні, як була в 1950 році.

Причина трагічного відчуження молодих освічених людей лежить у тому, що старші безжалісно індоктринують молодих певними патріотичними ідеями, що — мовляв — сьогодні вже не є доречні. [Знову ж та ж сама доречність чи пак недоречність із статтей у церковних справах! — прим. автора]. А до того ще й уявлення, що знання української мови необхідне, щоб заслужити собі пошану української спільноти. Ця індоктринація така прониклива, що молоді українці вважають за свій обов'язок перепрошувати старших, коли уживають англійської мови.

Наслідок: можливість передачі відповідальности за майбутнє спільноти в руки „послушних, позбавлених уяви, молодих політичних шкап — але й цих тепер щораз менше". Але час іде, і молода сердита ґенерація українських студентів росте в університетах! Ці студенти відкидають ролю пасивних, послушних пішаків. Вони домагаються права голосу, по-українськи, а чи по-англійськи, і то без перепрошувань, всюди там, де бачать безглузду й короткозору політику нашої спільноти.

„Сердита ґенерація" домагається, щоб наша спільнота покінчила з репресією англійської мови і привітала всіх наших студентів у всіх наших організаціях, говорять вони українською мовою, чи ні. А до того — українська спільнота мусить дати студентам гроші, домівки, друкарні, місце в пресі — без будь-яких політичних вимог, бо — мовляв — самі традиційні патріотичні заклики не переконають наших інтеліґентних студентів, щоб вони стали провідниками нашого завтра. Українська спільнота мусить почати працю на користь студентів, і тільки тоді студенти будуть працювати на користь спільноти.

Забираючи голос у пре-

(Закінчення на стор 6-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ЗАТРУЄННЯ ХАРЧАМИ

Деякі харчі при певних умовах можуть викликати шлункове забурення і без фактичного затруєння. Таке забурення спричиняє алерґія до різних груп харчів, і проявляється вона частіше, як звичайно думають. Бо при цілому ряді забурень шлункового шляху не обов'язково треба мати висипку на тілі, свербіння чи екземи від харчів, до яких людина вразлива. Добра обсервація тих забурень і докладна аналіза харчів, після яких людина дістає такі атаки „нестравности", часто дадуть не лише відповідь, але й подиктують саме лікування: людина перестає їсти такі харчі, заміняє їх іншими, і випадки забурення припиняються.

Окремо можна розглядати т. зв. „шлункову інфлюенцу", яка приносить забурення внаслідок спожиття харчів, заражених вірусом. Такі приступи тривають коротко, дають розвільнення, часами блювання протягом 24 годин — і минають. Також через харчі можна дістати тиф або дизентерію, але це не звичайне затруєння, а правдиві хвороби, які лише переносяться харчами або водою.

Затруєння харчами — це фактичне затруєння токсичними речовинами якоїсь бактерії, яка розмножилась у харчах. Звичайно — це або неґіґієнічно приготовані або погано схоронені харчі. Сюди передусім належить:

а) Затруєння стафілококами. Це затруєння постає внаслідок розмноження в харчах бактерії стафілокока і найчастіше появляється в молочних продуктах (сир, сметана, морозиво), кремах, тортах, м'ясних салатах та рибі. Такий заражений харч іноді можна купити і в крамниці, якщо продавець не додержується основ ґіґієни, але в харч бактерії можуть дістатися також вдома, коли торкатись його нечистими руками, тримати в брудних холодильниках і т. д. Такі затруєння трапляються іноді на громадських обідах, пікніках і т. д., коли їжу, а зокрема всякі салати, підливи, солодкі речі готується завчасу і зберігається погано.

Заразившись таким харчем, людина приблизно за 2-3 години по їді занедужує. Раптово появляються корчі і болі в животі і голові, розвільнення, хворий блює і його температура підвищується. Такий стан триває 10-12 годин, рідко понад добу. Іноді погіршується, розвільнення стає постійним, хворий неспроможний приймати будь - яку рідину, втрачає потрібні для організму солі і виснажується. Внаслідок всього цього може прийти шок. Лікування в шпиталі часто необхідне. Особи з хронічними недуґами особливо повинні берегтися від такого затруєння. Здорові люди, на щастя, скоро видужують.

Профіляктика проти такого затруєння: особиста чистота, загальна ґіґієна кухні, холодильника, п р а вильне зберігання харчів. Ніякі залишки харчів не повинні зберігатися в холодильнику довше як кілька днів, хібащо вони заморожені або в ориґінальному опакованні.

Домашнє лікування в таких випадках: спокій, уживання рідин, але дуже малими кількостями. Найкраще — це бульйон, содова вода, відтягнене, а ще краще переварене молоко, легкий чай. Не повертатися до звичайної їжі, аж поки функції шлунку і кишок повністю не унормалізуються.

б) Затруєння бацилею ботулізму (лат. ботулюс — ковбаса). Трійлива речовина цієї бацилі дещо подібна до бацилі правця, бо паралізує м'язи і нервову систему. Смертність від цього затруєння дуже висока — до 70%, і лише рання та дуже інтенсивна лікарська допомога рятує іноді людину.

Бациля ботулізму анаеробічна, себто така, що може жити й розвиватися лише при відсутності кисню. Отже, розмножується вона в герметично замкнених посудинах. В комерційному готуванні консервів ці бацилі повністю виключені, бо консерви переходять особливу стерилізацію, але при домашньому готуванні овочевих, м'ясних та рибних консервів у бляшаних або скляних посудинах, коли вони недостатньо переварені, отже, коли порушується засади консервації, розмноження цієї бацилі можливе. Маринування або квашення сюди не входить.

Симптоми затруєння ботулізмом часами подібні до затруєння стафілококами, але сюди також долучаються, як сказано вище, симптоми ураження м'язів і нервової системи: двоїння в очах, загальна кволість, утруднене ковтання і віддихування. Процес розвивається швидко, і лише енерґійне та негайне лікування може врятувати хворого.

Профіляктика проти цього затруєння: готувати домашні овочеві і яринові консерви згідно з усіма приписами консервації. Також при вживанні домашніх консервів варити їх ще раз перед їдою не менше як 30 хвилин в окропі. Таке варення нищить трійливі речовини ботулізму, якщо вони розмножилися в консервах.

НЕ РАЗОМ І НЕ ОКРЕМО

Не разом ми —
але і не в розлуці;
Бо нас єднає
пошта й телефон.
Покличеш ти —
і владна ніжність в звуці
Мене огорне,
як єдвабний фон.
Що ж, люди здавна,
і в нові часи
Кохаються
в малярстві і кераміці...
Отак і я,
для вічної краси,
Любов мою
візьму в коштовні рамці
І образ твій
повішу на стіні
В найкращім місці
у моїй вітальні,
Щоб очі здалеку горіли,
як вогні,
І кликали,
немов зірниці дальні...
Щоб ти не задалеко
й не заблизько,
Не зависоко був,
і не занизько —
Щоб щастя не порвало
нам вітрила,
Не поламало
лебедині крила.

ГАННА ЧЕРІНЬ
19 лютого 1969

Степан Шах.

ДЕРЖАВНА ГІМНАЗІЯ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ

(Історичний нарис — у 80-ліття)

(5)

Львівська Кураторія заборонила в травні 1925 року 150 учням мешкати в Інституті і припинила перед кінцем шкільного року науку в VII і VIII клясах, які мали п'ять відділів і числили 180 учнів. Учні VIII кляси були вже по письмовій матурі (в першій половині травня), але до усного іспиту зрілости цих абітурієнтів не допущено. Щойно по вакаціях допущено їх — завдяки зусильним старанням батьків і делеґацій, — до іспиту, але не в Перемишлі, а на філії Академічної Гімназії у Львові. Здало там іспит зрілости всього 23 абітурієнти. (У попередньому році 1924, за управи Р. Гамчикевича, зложило іспит зрілости 94, а в 1923 — навіть 103.) А головою цієї іспитової комісії для абітурієнтів Перемиської гімназії — на філії Академічної Гімназії — були: д-р Алфред Янер, шкільний візитатор, та д-р Людвік Якса Биковскі, проф. Львівського університету, як делеґат Львівської Кураторії Шкільної.

В червні 1925 р. обмежила Шкільна Кураторія Перемиську українську гімназію територіяльно до обсягу п'ятьох повітів: Перемишль, Добромиль, Мостиська, Ярослав і Березів за Сяном. Учні, що їх батьки мешкали в інших повітах, мусіли шукати місця в інших гімназіях. В такий спосіб для дир. М. Грицака облегшила Кураторія тягар і засяг його урядової праці, але серед української суспільности витворилася гарячкова ситуація. Проти гімназії і проти бурс підніс крикливу аґітацію перемиський тижневик „Głos Przemyski", та львівський щоденник „Słowo Polskie", і гімназії грозила небезпека розв'язання. Не диво, в такій суматосі зав'язався на терені гімназії серед української молоді ще й комуністичний гурток, що підпав навіть під вплив перемиського польського комуніста і посла Станіслава Ланьцуцького, колишнього „warsztatowca kolejowego". Польська поліція перевела ревізію, слідство і арештувала трьох учнів VII кляси: Лева Щура, Юліяна Татуха і Євгена Кушка. 30 червня 1926 р. стали ці учні перед трибуналом присяжних суддів, але всіх випущено на волю.

Зрозуміло, що для дир. М. Грицака витворилася нестерпна ситуація. А до цього долучилася ще й інша, так би мовити, конфесійно-спірна справа між греко-католиками і православними українцями. В часі Великодніх Свят відбулося 1926 р. в Гімназійному Інституті, за дозволом голови Товариства, православне Богослуження для еміґрантів з Великої України, тобто в часі, коли учнів в Інституті не було. „Заторкнені в своїх релігійних почуваннях деякі видовії" Товариства внесли резиґнацію з членів Виділу. Справа опинилася в Єп. Ординаріяті і в Шкільній Кураторії, яка зарядила, щоб для релігійно-морального виховання в Інституті вибрав Виділ на педагогічного настоятеля духовну особу. А що Виділ Інституту на це не погоджувався, то розгорівся великий спір, який перенісся на сторінки перемиського т и ж невика „Українського Голосу", під редакцією проф. Дмитра Ґреґолинського, та львівської „Зорі" під ред. д-ра Ос. Назарука, який написав навіть з цієї нагоди брошуру п. н. „Греко-Католицька Церква й українська ліберальна інтеліґенція", Львів 1919. (Антін Маринович: „Історія бурс у Перемишлі", розд. „Бурса ім. св. о. Николая після 1914 р." — у „Звідомленні" Перемиської Гімназії за рік 1935/36, стор. 214).

Тому Шкільна Кураторія перенесла дир. М. Грицака до Львова, іменуючи його в липні 1927 р. візитатором середніх шкіл Львівської Кураторії.

Рівночасно Львівська Кураторія — в липні 1927 р. — іменувала директором Перемиської Гімназії д-ра Дениса Лукіяновича, знаного колись перед першою світовою війною у Львові „богеміста", — новеліста, дослідника творчости буковинського поета Юрія Осипа Федьковича. Дир. Д. Лукіянович, старший віком, був для учнів поблажливий, супроти учительського збору мовчазливий, холодний, недовірливий. Але школою заопікувався. Для організації шкільного життя впровадив він самоврядування в клясових громадах, відкрив читальню для учнів, при якій створено цілий ряд самоосвітніх гуртків з рефератами та дискусіями. Дир. Д. Лукіяновичеві вдалось по році праці переломити у Львівській Шкільній Кураторії накинене за його попередника територіяльне обмеження перемиської гімназії до п'яти найближчих повітів.

Але зайшов дир. Лукіянович у спір з управою Бурси ім. св. о. Николая й Гімназійного Інституту. Він домагався, щоб „директор гімназії засідав у Виділі Т-ва з рішальним голосом". Виділ Т-ва не погодився з таким домаганням, бо воно суперечило статутові. Спір дійшов до такої заїлости, що на загальних зборах у травні 1929 р. член виділу — о. Омелян Кормош запропонував з початком 1929/30 р. Інститут замкнути, а реальність винайняти для фахової школи.

Крім того дир. Д. Лукіянович, як „драгоманівець", зайшов у спір з Єп. Ординаріятом, навіть з самим єп. — ординарієм Йосафатом Коциловським, ЧСВВ, особисто, через що ні обидва єпископи, ані будь-хто з крилошан Капітули чи з Єп. Консисторії до гімназії на шкільні свята не приходив.

Львівська Шкільна Кураторія розв'язала цю справу урядово: Д. Лукіяновича покликала 1 вересня 1929 р. на тимчасового візитатора середніх шкіл до Львова, з задержанням, одначе, номінально його все ще як директора Перемиської Гімназії, а управу дирекції передано визначним членам учительського збору. І так, від 1 вересня 1929 до 31 жовтня 1930 р. виконував обов'язки директора проф. Степан Бобеляк, по нім проф. Мих. Федевич (від 1. XI. 1930 до 1. IX 1931), а опісля до 26. IV. 1932 проф. Роман Дубляниця. З 1 вересня 1931 р. іменувала Шкільна Кураторія тимчасового візитатора Д. Лукіяновича директором Академічної Гімназії у Львові, а на його місце покликано до Кураторії як тимчасового візитатора довголітнього професора Академічної Гімназії Северина Левіція, учасника українських визвольних змагань і отамана УГА. Він, як візитатор, перебрав також і Перемиську Державну Гімназію. Тоді атмосфера в Перемишлі — на шкільному відтинку — заспокоїлася. А Міністерство Освіти і Віровизнань у Варшаві розписало перший раз у Польщі конкурс на обсаду дирекції української гімназії в Перемишлі.

(Далі буде)

ВІСТІ ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ СЕМІНАРІЇ У ВАШИНГТОНІ

18 лютого відвідав Семінарію Високопреосвященніший Митрополит Кир Амврозій. З цієї нагоди відбулася доповідь в Осередку про „Американсько-українські традиції". Доповідачем був директор Осередку, сл. п. д-р Роман Смаль-Стоцький.

Доповідач звернув увагу на 1976 рік, що принесе святкування 200-річчя Америки. Америка — це, як кажуть, нація націй, і ціла низка їх має добре науково опрацьовану історію своїх взаємин з Америкою та свого вкладу в американську культуру та цивілізацію.

У нас ця справа трохи занедбана щодо найстаршої доби, тільки нові часи масової еміграції взяті покищо під увагу в статтях і працях. Беручи недалеке 200-річчя до уваги, треба зробити принаймні нарис наших старих американсько - українських відносин і встановити ті точки, що вимагають дослідів.

Перше та основне питання є, коли американець вступив на українську землю, і коли перший українець ступив на землю нововідкритого континенту? У першій справі стоїмо на твердім ґрунті. Вона пов'язана з романтичною людиною, що про неї кожний учень в Америці чував, — капітаном Джаном Смитом (1580-1631), який, народжений в Англії, був вояком, подорожником, письменником. Він заснував першу колонію на американській землі, на підставі королівської грамоти для Вірджінія Компані. В 1607 р. він причалив до Америки з трьома кораблями і заклав Джеймставн у Вірджінії. Як 20-літній молодець, він поїхав воювати проти турків в Угорщину. Турки схопили його в полон, повезли до Царгороду і там був він робітником на чорноморських кораблях. Коло Ростова над Доном він дірвався коня, втік на північний захід і по довгих днях добився до наших козаків. Це дійсно тема для пригодницької історії роману для нашої дітвори. У своїй книжці Смит подає місця, що їх відвідав: Остріг (на Волині), Річицю (коло Угнова), Дрогобич, Коломию, Галич, Новгород (Сіверський) та інші.

Коли взагалі дійшла до нас перша вістка про відкриття Америки? Треба пам'ятати, що Україна, Білорусь і Литва були частиною Річипосполитої, тому деякі вістки доходили до нас через Польщу. Ярослав Чиж зібрав ті вістки, вичисляє Иоана Глоґовієнсіса й Яна Стобницю з Краківського університету та Максима Грека. Однак п. Чиж переочив Севастіяна Клоновича (1551-1602), що теж згадує відкриті „щасливі острови". А. Клонович, це той сам, що був автором поеми латинською мовою про Україну, яку він зве Роксолянія.

Пам'ятаючи про приналежність України до Польщі, треба переводити для встановлення українських емігрантів ревіндикацію так званих „поляків" на підставі ономастичної аналізи імен. Так вже на заранні еміграції з Европи зустрічаємо під „Полоніcне" емігрантів і ремісників, що топили смолу й робили поташ, що напевно були українського роду: Заборовський (1662), Орич, Лут, Звір, Лях, Шейко, Кисіль, Гірний, Рудий, Степ, Русин, Гора, Вус, Стоцький, (1726-76). В революційній армії боролись: Князь, Чортан, Чісун, Іван, Цісар, Мох, Чесний, Отаман, Карась, Лапа, що доставляли до армії: Грабовський, Масний, Заводовський, Галиця, Садовський.

У тій геройській добі боротьби за незалежність, добі Джорджа Вашинґтона та проголошення самостійности, вибилися на чоло Тадей Косцюшко та Казимир Пуласький. Першого величають як батька американської артилерії, а другого як батька американської кавалерії. З певністю, вони були польськими патріотами, але зміст того патріотизму охоплював теж Литву й Україну. Який же був їх родовід? Щодо Косцюшка доповідач покликався на статтю проф. Гр. Лужницького („Америка" з 10-го серпня 68 р.), в якій автор звернув увагу на статтю В. Щурата в „Записках Наукових НТШ, т. 131, 1921 р., з інформаціями, що „Костюшко" — це син греко-католицького священика. Щодо роду Пулаських, то самі польські джерела пов'язують його з українською шляхтою. Зрештою й Бар, що був осередком Барської Конфедерації проти Москви, це місто в Україні. Так ці дві чолові польські постатті Вашинґтонської доби пов'язані також з Україною. Може це тільки нитки, але й вони цінні для опрацьовання тла наших традицій.

З черги доповідач прийшов до Вашинґтона і покликався на свою працю „Шевченка зустріч з Америкою" (анґ. мовою). Встановлено, що Шевченко читав у російському перекладі біографію Христофора Колюмба Вашинґтона Ірвінґа (1783-1859). Він певно чував про Америку від свого учителя Брюлова й друзів поляків. Повертаючись із заслання, він згадує в деннику, що парова машина — це винахід „великого Фультона", а як в Астрахані його в готелі високою ціною кімнати обібрали, Шевченко пише, що ціна як у „Сан Франсіско" . . . Згадав доповідач приязнь Т. Шевченка з негром Айрою Ольдріджем, та безсумнівний факт, що Т. Шевченко знав текст проголошення незалежности: згадав про Кирило-Методіївське Братство про проєктовану Слов'янську Федерацію на взір американської, а вкінці про відоме гасло Шевченка про Вашинґтона для України. Доповідач додав ще, що загадку так званого „улюбленого дерева Вашинґтона" він розв'язав: це не леґенда, а дійсний факт. І це з'ясовано у доповіді НТШ ч. 27.

На окремі досліди заслуговує участь українців у громадянській війні. Судячи по іменах, в ній була по стороні уряду ціла низка старшин і вояків: Сокальський, Криницький, Мара, Рибка, Нитич, Валюх, Подольський, Губа, Мясопуст, Баламут, Виговський, Заревич та інші.

З черги прийшов доповідач до зворушливої постаті о. Агапія Гончаренка (1832-1916), до його діяльности в Америці від 1865 року, та великих задумів, щоб Америка поширилася не тільки на Аляску, але також на вільний Сибір. Гончаренко був переконаний, що до Сан Дієґо та Мендосіно в Каліфорнії причалили були запорожці ще за еспанської влади. Цю постать опрацьовує наш пан Федір Луців.

Нова доба вимагає ще багатьох дослідів про вклад українців у культуру й науку Америки. Проф. Богун-Чудинів має прецікаві дані про вплив українців-математиків на американську математику. Найновіша доба нашої еміграції по другій світовій війні ще жде на своїх дослідників.

По доповіді відбулася дискусія.

А. Б.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ ПРО ОЛЕКСАНДРА АРХИПЕНКА

Мюнхен. — У зв'язку з 5-літтям смерти видатного українського скульптора-модерніста Олександра Архипенка, мистець Святослав Гординський дав для радіо Комітету „Свобода" інтерв'ю, в якому розповів біографію того видатного мистця, назвав кілька його різномовних монографій, розповів про численні виставки творів Олександра Архипенка у світі. В переданому через радіо в Україну інтерв'ю висловлене побажання, щоб у Києві влаштували виставку його творів. При тому Святослав Гординський згадав, що один власник ґалерії у Лондоні „хотів влаштувати виставку Архипенка в Києві, але його заходи не мали успіху".

КОМУНІКАТ
Крайового Центру Українських Шкільних Рад Канади

На засіданні 12-го лютого Управа Крайового Центру Українських Шкільних Рад (Канади) оформилася в такий спосіб: Наталя Когуська — голова, Петро Ольховецький — заступник голови, Іванна Севериненко — заступник голови, Іванна Качор — секретар, Іван Панас — скарбник, Надія Піп — пресовий референт, Омелян Каліцінський — член і проф. д-р Яр. Розумний — член.

Після кількох засідань, на яких унормовано хід праці, управа приступила до реалізації деяких проєктів, схвалених на останнім Конґресі Українців Канади. Для цього управа Крайового Центру УШР потребує повної моральної піддержки зорганізованого українського громадянства, учителів українських рідних і державних шкіл та центральних і місцевих шкільних установ. Нашим першим завданням під цю пору є поширити працю в терені, і в тій цілі потребуємо зв'язку з учителями і українським громадянством.

Важливі наради

В понеділок 7-го квітня ввечері в канцелярії КУК у Вінніпезі відбулися важливі наради Управи Крайового Центру УШР. На ці наради офіційно прибула з Торонта пані К. Паліїв, секретар Координаційної Виховно-Освітньої Ради і голова Об'єднання Українських Педагогів Канади. В нарадах, крім членів управи, взяли участь: мґр. Рома Франко з Саскатуну, д-р Б. Білаш, голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради (СКВОР), екзекутивний директор КУК д-р Я. Кальба і екзекутивний директор Світового Секретаріяту СКВУ д-р М. Сосновський.

В програму нарад входила доповідь пані Паліїв, в якій вона, нав'язуючи до Світового Конґресу та виховного ідеалу, з'ясувала стан українського шкільництва в поодиноких крайових центрах діяспори і, перейшовши до Канади, накреслила кілька проєктів та можливість їх реалізації. Вона також подала звідомлення з діяльности програмової комісії, яка опрацювала проєкт програми навчання від першої до восьмої кляси, і яку саме тепер розглядають учителі-представники в кожній з п'ятьох крайових шкільних централь. Рада підготовляє дві нові комісії — підручникову і дошкілля.

Одним з важливих і найближчих проєктів Ради, над яким працює спеціяльна комісія та яку очолює мґр. Рома Франко, є поширення учительської організації Об'єднання Українських Педагогів Канади. В тій цілі Рада видала доповідь Роми Франко п.з. „Питання професійної учительської організації в Канаді".

За скріплення українських рідних шкіл

В трьох західніх провінціях, почавши від сьомої кляси, відбувається в державних школах навчання української мови (в Манітобі, Саскачевані й Алберті). Це важлива справа, яка вимагає пильного догляду, вказівок і, мабуть, окремих комітетів, які були б відповідальні за цю ділянку у своїх місцевостях. Однак хочемо звернути увагу на деяку небезпеку: дехто з громадян, не виключаючи і родичів, уважають, що, коли українську мову навчають в державних школах, то українські Рідні Школи вже непотрібні. Це дуже небезпечна і шкідлива думка, яку треба поборювати, а навіть гостро засуджувати. Дитячі садочки і рідні школи, особливо в початкових роках навчання, це ті осередки, які підготовляють майбутніх учнів українських кляс в державних школах. Тому українські Рідні Школи за всяку ціну треба скріплювати та підсилювати їх більшим числом учнів. Всі українські діти — до своїх Рідних Шкіл!

Творення Шкільних Рефератів при Відділах КУК

Щоб Крайовий Центр УШР міг охопити всі шкільні клітини в Канаді і міг дати можливість користуватися програмою навчання в українських Рідних Школах, Управа рішила створити при Відділах КУК Шкільні Реферати. В склад їх повинні входити місцеві вчителі та представники шкільних організацій. Сподіваємось, що Відділи КУК підуть назустріч нашому проханню і займуться організуванням таких місцевих шкільних осередків. Дотепер постали три такі Шкільні Реферати, а саме: в Торонті, в Монтреалі і в Едмонтоні.

За Крайовий Центр Українських Шкільних Рад Канади: *Н. Когуська*, голова; *І. Качор*, секретар.

Рік праці Осередку „Гуцульщина" в Ню Йорку

4-го травня 1968-го року на Загальних Зборах вибрано нову управу Осередку в складі: д-р Семен Федюк — голова, пані Дарія Степаняк — місто голова, п. Степан Костик — секретар, п. Атанасій Опарик — скарбник, п. Іван Лазорик і інж. Володимир Клапіщак — вільні члени, інж. Юліян Козяк, проф. Степан Салик і Юрій Богуславець — контрольна комісія.

Нова управа негайно взялася до праці, щоб наладнати організаційні справи та скріпити співпрацю з ширшим громадянством. Представники Осередку взяли участь у Другому З'їзді Гуцульської Ради у Боффало, 1-го — 2-го червня 1968 р., та були на з'їзді і ювілеях інших організацій в Ню Йорку.

Із приїздом Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа Сліпого до Америки, члени Осередку старалися взяти активну участь в його привітанні в Ню Йорку та на провінції. Голова Осередку, був вибраний на секретаря Метрополітального Комітету для привітання Кардинала в Ню Йорку та був на спеціяльній авдієнції у Їх Блаженства - Кардинала Йосифа Сліпого, вручаючи йому образ від гуцульського Осередку.

У рямцях відзначувань 50-ліття Листопадового Чину і Української Галицької Армії, Осередок улаштував дві імпрези: „Літературний Вечір" Марії Остромири-Маковської, 17-го жовтня 1968 р. і „Святочний Вечір Гуцульського Куреня", — 8-го грудня 1968 р., в яких вечорах слухачі мали нагоду довідатися, як велику участь узяли гуцули у визвольних змаганнях України на протязі півсторіччя.

Святочні Сходини в пошану, співця Гуцульщини Михайла Ломацького полишили на присутніх незатерте враження. Письменник Ломацький 12 років свойого трудолюбивого життя (від 70-го до 82-го року) посвятив всеціло Гуцульщині, про яку написав і видав 15 книжок і кілька соток статтей. У своїх творах проф. Михайло Ломацький передав для грядучих поколінь велечезну скарбницю фолкльорного матеріялу, збереженого в наших Карпатах. Він вказав, як висока культурна спадщина Київської Руси-України і Козаччини закріпилася в релігійних обрядах народних традиціях та народній мудрості гуцулів — колядки, повістування, співанки, тощо. Управа подбала про відправлення панахид за учасників Гуцульського Куреня, бл. п. артиста Івана Самокишина, Службу Божу і панахиду за бл. п. письменника Михайла Ломацького.

Така різноманітна діяльність Осередку не могла б проявитися без наполегливої праці Управи, та допомоги членів гуцулів та ентузіястів Гуцульщини не тільки з Ню Йорку, але і з подальших сторін, Відня, Торонта і Філядельфії. Це коротеньке звідомлення не дозволяє на те, щоб можна вичислити тих усіх добродіїв, які допомогли нам в праці. Управа Осередку почувається до милого обов'язку зложити стократну подяку усім ентузіястам Гуцульщини.

С. Ф.

НА СОЮЗІВЦІ ПОЗА СЕЗОНОМ

Здавалося б, що в посезоновім часі, в зимових місяцях, чи на провесні Оселя УНС Союзівка відпочиває заслуженим спокоєм після гомінкого сезону, що там тоді глухо й пусто. Але насправді воно зовсім не так. В часі, коли нема літнього сезону, Союзівка віддає своє приміщення на культурну і виховну роботу української громади Кергонксону, яка звертає свою особливу увагу на виховання молоді.

Як було нам приємно перебути на Союзівці одну таку, так сказати б, звичайну неділю поза сезоном і спостерігати працю невеликої громади, що вже оселилась довкола Союзівки.

Ще перед Богослужбою, о год. 10 рано, зібралися пластуни і юначки: Марта Ганкевич, Андрій Ленець, Степан Лехнівський, Андрій Олеськів і Ірина Федуняк на лекцію курсу юнацьких виховників, що ними проводить пл. сен. станичний інж. А. Хухра і пл. сен. кошовий М. Василик. Цікаво спостерігати, як серйозно юнаки ставляться до своїх завдань; вони знають, що жде їх незабаром відповідальна робота, праця виховників. Рівночасно в приміщенні вестибюля пл. сен. Д. Хухра, керівничка курсів виховниць, веде лекцію виховниць новачок; тут Христя Ганкевич, Христя Митрофанюк, Зіна Паш і Марта Паш пильно слухають викладу своєї провідниці. А по Службі Божій, що її відправляє щонеділі всіми люблений, золотоустий о. парох Л. Гузар в приміщенні „Веселки", знову вся молодь збирається в головнім будинку Союзівки, в її просторій бібліотеці, на свої щотижневі заняття.

В бібліотеці рух і гамір. Всі займають місця. При Великім столі в одним кінці залі засіли маленькі діти. Це — „Світличка" 89 Від. СУА (голова пані Оксана Ленець), веде її Марійка Ганкевич. Діти, а було їх семеро, деякі і трилітні, як Ореста Білоус, Мотря Крижанівська, Наталка Савчук, з великим зацікавленням слухають казочки про „Гордого котика", що хотів зловити мишку, а вона його перехитрила. Варто було бачити, яка була радість в дітей з того приводу. Крім трьох найменших дітей були дещо старші: Юрко Ганкевич, Марта Росола, Рома Слободян (дочка управ. Союзівки) і Марко Хухра. Наприкінці діти співали і маршували разом з молодими матерями. Мила, ясна картина!

В другому кінці новачки, рій „Зазульки": Роксана і Христя Бедрій, Рената Винник, Марійка Василик, Аня Ганкевич, Лідка Ленець, Аня Митрофанюк і Олена Слободян під проводом пл. сен. сестрички Д. Хухри наполегливо працюють над ліпленням з пластеліни домашніх звірят, щоб прикрасити велике подвір'я сільської хати, що її збудували. Появилися на подвір'ю різні-прерізні звірята, а між ними і зайчик, що прибіг з недалеко ліска і сів собі на порозі.

Одночасно пл. сен. Ольга Савчук в середній частині кімнати приготовляє свій рій новачок „Маки" до першої проби і присяги. Попереднього дня були вони в Бванд Бруку, оглядали музей, церкву-пам'ятник та могили визначних громадян і дуже цікаво переповідають свої враження. Також подають зміст прочитаних українських книжок. Вони серйозно ставляться до свого завдання, бо іспит і присяга не жарти.

Наприкінці вся дітвора виводить гагілки під проводом пл. сен. Дарії Хухри. Які вони гарні і як їх багато! Жучок, Голубка, Ягілочка, Ой зацвіли фіялоньки, Чорнушко-душко, Огірочки, Зельман і ще і ще . . . Дітвора з захопленням співає, виводить хороводи. А все це вивчила їх пл. сен. Д. Хухра, що запам'ятала з свого села Волчицовичі, пов. Мостиська, де її батько був багато років парохом.

Найактуальніша справа українців Кергонксону під цю пору — це будова церкви. Питання, яка має бути, де, і скільки коштуватиме, становить постійну тему дискусій церковного Комітету. Різні трапляються погляди і різні пляни. Але коли на наших рідних землях нищать, палять і розбирають наші чудові церкви, то віримо, що тут, на „клаптику України", як залюбки говоримо, стане церква нашого рідного стилю, бо хто зна, чи це не буде один із нечисленних свідків нашої вікової традиції.

Бо де ж краще посвятять наші матері паски і де ж краще виведе молодь наші чарівні гагілки, як не довкола такої церкви, що пригадуватиме нашу поневолену, але нескорену Батьківщину? І чужинці будуть подивляти нашу стару культуру і шануватимуть нас. Віримо, що так воно буде, знаючи, що головою будівельного Комітету є п. Данило Слободян, що, хоч тут роджений, радо говорить українською мовою і дбає про збереження наших традицій.

Ольга Соневицька

Помер видатний білоруський композитор Микола Куліковіч

Чикаго. — Дня 31-го сакавіка-березня у Чикаго помер один із найбільш видатних білоруських національних композиторів, творець опер, музиколог, історик білоруської музики та професор-викладач і диригент Микола Куліковіч-Щаглов, народжений 4 листопада 1897 року, член Білоруського Інституту Науки і Мистецтва у ЗСА. У Білорусі він жив з 1936 року. Газета „Беларус" ч. 144/1969 не інформує, де Покійний жив перед тим. У 1939 р. Микола Куліковіч написав у Менську оперу „Кацярина", використав у ній хоч під наглядом совєтських цензорів чимало білоруських народних пісенних мотивів. Під час війни залишився у Білорусі, написав музику до п'єси Гавптмана в перекладі Наталлі Арсенневої, створив дві видатні білоруські національні опери: „Лясное возера" і „Усяслау Чарадзєй„ та оперету „У вирій" — всі на віршовані лібретта поетеси Наталлі Арсенневої. Опери йшли в Менську в часі німецької окупації, передавались по радіо та дістали високу оцінку. У 1947 р. композитор Микола Куліковіч організував у Зах. Німеччині Білоруський Естрадний Театр, який дав багато успішних концертів для білорусів, українців та ін. по таборах „переміщених осіб", себто політичних емігрантів-утікачів від комунізму. З початком масового переселення з Зах. Німеччини, композитор прибув до Ню Йорку, згодом на стало поселився в Чикаґо. У 1953 р. у виданні Білоруського Інституту Літератури і Мистецтва вийшла важлива наукова праця Миколи Куліковіча „Білоруська музика" — нарис історії білоруського музичного мистецтва. Сл. п. Микола Куліковіч залишив також чимало музичних і хорових композицій, пісні на слова Багдановіча, Купали, Дубовкі та ін., у Реґензбурзі над Дунаєм композитор утримував тісні зв'язки з українськими поетами в тому місті скоро по закінченні другої світової війни *(л.п.)*

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 9

Жертводавець	Сума
А. Білецький, С. Плейнфілд	$ 8.00
П. Ленчук, Джексонвілл	8.00
И. Стеткевич, Флемінґтон	8.00
В. Дутко, Чикаґо	5.00
О. Марущак, Понтіяк	5.00
О. Михайленко, Маямі	5.00
А. Серединська, Балтімор	5.00
В. Гошовський, Ню Йорк	4.00
Д. Дулеба, Провіденс	4.00
П. Кулик, Міннеаполіс	4.00
О. В. Баранник, Чикаґо	3.00
В. А. Барон, Вайтстовн	3.00
И. Білоган, Іст Орандж	3.00
Д. Бортник, Маттепан	3.00
С. де Васіль, Бронкс	3.00
М. Г. Гайдак, Тускон	3.00
К. Гунька, Рочестер	3.00
С. Ґельнер, Дітройт	3.00
Д. Ґеряк, Ансонія	3.00
В. Єрега, Ірвінґтон	3.00
Д-р Д. Капітан, Рочестер	3.00
А. Карпович, Ню Йорк	3.00
Д-р В. Кіналь, Йонкерс	3.00
П. Кіра, Бруклин	3.00
В. Кучкуда, Сідар Ґров	3.00
Г. Левко, Воррен	3.00
М. Леськів, Вайтстовн	3.00
В. Мандзій, Йонкерс	3.00
І. Миколаєнко, Вашинґтон	3.00
В. Піцик, Елизабет	3.00
М. Романович, Голмдел	3.00
В. Сілецький, Бінґгемтон	3.00
И. Скакун, Фріголд	3.00
С. Слюзар, Бруклин	3.00
В. Сокіл, Кемпбелл	3.00
П. Соломко, Чикаґо	3.00
А. Тхір, С. Ґедлей Фоллс	3.00
Ю. Ференцевич, Джерзі Сіті	3.00
И. Хома, Бріджпорт	3.00
К. Шиш, Стеффорд Спрінґс	3.00
Л. Шморгун, Тиртл Крік	3.00
П. Валюх, Боффало	2.00
В. Богонович, Дітройт	2.00
В. Гавриляк, Рочестер	2.00
М. Галиця, Белл Вернон	2.00
І. Іщенко, Ейвондейл	2.00
А. Зидик, Філядельфія	2.00
А. Кулевич, Лос Анджелес	2.00
М. Ленчук, Елмгурст	2.00
П. Нагай, Порт Честер	2.00
М. Паліїв, Коговз	2.00
В. Панікар, Лос Анджелес	2.00
І. Пиртко, Філядельфія	2.00
О. Салабай, Дітройт	2.00
Б. Смолинський, Рослиндейл	2.00
Д-р О. Котик-Степанович, Вашинґтон	2.00
С. Хомяк, Болтон Лендінґ	2.00
Я. Чипак, Петерсон	2.00
Я. Чорний, Бронкс	2.00
Т. Ільчишин, Олифан	1.25
М. Білейчук, Вудгейвен	1.00
Я. Вілинський, Нюарк	1.00
М. Богданович, Ню Йорк	1.00
І. Вулика, Пассейк	1.00
Н. Бурбела, Розелл Парк	1.00
Д. Владимір, Фінікс	1.00
А. Вовк, Гастінґс ан Гадсон	1.00
Д. Волиник, Іст Чикаґо	1.00
І. Врублевський, Бруклин	1.00
С. Гаврищук, Елизабет	1.00
М. Гнатейко, Петерсон	1.00
А. Горбач, Чикаґо	1.00
П. Гадач, Філядельфія	1.00
Т. Ґелемей, Кліфтон	1.00
Е. Гречило, Лонґ Айленд Сіті	1.00
Н. Данко, Ґері	1.00
М. Демянчук, Мурставн	1.00
Н. Добрянський, Ню Йорк	1.00
І. Карашівський, Гартфорд	1.00
С. Качмар, Нейша	1.00
А. Кекіш, Вуд Дейл	1.00
М. Кіт, Джемейка	1.00
Л. Колтонюк, Денвер	1.00
В. Крохмалек Рочестер	1.00
Н. Крук, Форт Лаудердейл	1.00
В. Лучин, Філядельфія	1.00
Н. Мерена, Джансон Сіті	1.00
С. Панчак, Боффало	1.00
Т. Пастушак, Стемфорд	1.00
Л. Ратич, Едісон	1.00
С. Савка, Ню Йорк	1.00
М. Совяк, Філядельфія	1.00
А. Тарас, Редінґ	1.00
Ф. Трач, Лейквуд	1.00
А. Фединко, Бінґгемтон	1.00
М. Хомяк, Філядельфія	1.00
С. Чернинський, Обурн	1.00
М. Щудлак, Еддистон	1.00
Н. Юречків, Торонто	1.00
В. Яворський, Нюарк	1.00

Весілля в сумівській родині у Філядельфії, Па.

Михайло і Оксана Мищишини

В суботу 5 жовтня 1968 р. в українській католицькій церкві Царя Христа у Філядельфії повінчалась і вступила на новий шлях життя молода пара Михайло Мищишин і Оксана Марусяк.

Обидвоє молоді, це діти емігрантів з України, які під опікою батьків мандрували різними шляхами аж зустрілись на сходинах сумівської молоді у Філядельфії, де й познайомились. Там вони були учнями школи українознавства, членами славної танцювальної групи, а відтак стали виховниками молодших сумівців.

Михайло народився в м. Бравншвайґу, Німеччина, там ходив до українського садочка, який провадила його мама Текля Мищишин, а відтак вступив до української таборової школи, де закінчив 5 клясу з відзначенням. До Америки приїхав, мавши 11 років, і вступив до парафіяльної школи при Катедральному Храмі у Філядельфії, а відтак з відзначенням закінчив Кардинал Даґерті гайскул. Скінчивши школу, був покликаний до військової служби, яку не закінчив, бо тяжко захворів його батько і треба було вертатись домів, іти до праці і рятувати хорого батька та й матір, яка рівнож нездужала, та посилати до школи молодшого брата Андрійка. Батько Йосиф помер 1967 року, і тоді ще більше треба було турбуватись мамою й братом. Незважаючи на всі ці клопоти, Михась знаходив час на вечірню школу і став технічним керівником Комерційної Юнійної Компанії, не забуваючи про СУМА.

Оксанка народилась також в Німеччині і немовлятком приїхала з батьками до Філядельфії, де ходила до українського садочка, до парафіяльної школи при Катедральному Храмі та після закінчила з відзначенням гайскул. Там перейшла спеціяльний секретарський курс, і знаючи українську і російську мови, по скінченню школи поступила на працю до біологічно-медичного заведення, де виконує обов'язки секретарки і перекладачки з російської мови.

Молоду пару повінчав о. економ Василь Головінський в приявності родичів молодят, ближчої і дальшої родини та сумівської молоді, яка по береги виповнила простору церкву Царя Христа. В шлюбному обряді і у весільному принятті взяли участь шість пар дружбів і дружок. Брат молодого Андрійко сповняв обов'язки головного дружби, а Марійка Смаль обов'язки головної дружки. Іншими дружбами і дружками були: Петро Мечник і Марійка Гаманюк, Ярослав Тимків і Маріянна Музіка, Дмитро Матійців і Арета Гайдучок, Любомир Марусяк (брат молодої) і Марійка Гоцинець, Тарас Калита і Люба Кузьма. Перстені при вівтарі держали й несли цвіти Михась Матійців і Христинка Фіцяк.

Після шлюбу відбулось весільне приняття в клюбовій залі ЛМН, на яке прибуло понад 300 осіб рідні та знайомих. Обов'язки старости виконував Володимир Іваськів. Родичі Текля Мищишин та Андрій і Агафія Марусяки вітали молодят хлібом і сіллю, бажали їм Господнього благословенства на новому шляху життя.

Присутній на весіллю булавний Осередку СУМА в Філядельфії Ігор Шперналь вручив молодятам чудовий альбом на пам'ятку від Осередку за їхню віддану працю, бажав їм кращої долі та просив не забувати за сумівську станицю.

Після гостини відбулась забава з танцями при звуках оркестри, де гості забавлялись до пізньої ночі, а молода пара, поділившись традиційним короваєм, вибралась в пошлюбну подорож.

На закінчення слід згадати, що Оксанка і Михась Мищишини є примірними членами 83 Відділу УНСоюзу, і в імени того Відділу бажаємо молодятам на новій дорозі життя якнайбільше Господніх ласк.

С. Г.

Пластова Ватра

РІК XVI. Ч. 3 (109)

КАТАЛІЗАТОР...

IX. Крайовий Пластовий З'їзд ЗСА відбувався в куди цікавішій атмосфері, як попередні. Несподіванкою для станиць було те, що — можливо під тиском опінії — вибрано Номінаційну Комісію ще в січні 1969-го року на відправі станичних. Очолив Номінаційну Комісію станичний Пассейку Василь Могула, ЛЧ. Незабаром пішла вістка, потверджена скоро обіжниками Ном. Комісії, що „Лісові Чорти" ставлять кандидатом на голову КПС станичного Ню Йорку пл. сен. Павла Дорожинського. Зголошено ще кандидатів на поодинокі діловодства.

Зацікавлення росло, бо давнішими роками учасники з'їзду довідувалися про кандидатів найвище кілька годин перед голосуванням... А цього разу відкрито говорилося про зовсім нову обсаду КПС, про різні кандидатури і то далеко перед з'їздом. Очевидно, що не бракувало різних коментарів і чуток...

На самому З'їзді спершу здавалося, що пластові змагання йдуть між „Лісовими Чортами" і „Сіроманцями", бо ці останні внесли із залі доповнення до складу попередньої Ном. Комісії, де „Лісові Чорти" були поважно заступлені. Але дуже скоро, як виявилося, що дійсно плянований склад Старшини дає можливість на формування нового диспозиційного центру внутрі Старшини, то ця вістка поділяла як каталізатор (цебто речовина, яка додана до хемічного розчину, прискорює постання нового тіла). Кожний з присутніх куренів забажав мати свого представника в складі КПС.

Номінаційна Комісія спершу розгубилася. Її перша листа, запропонована ще пізно в суботу, не перейшла. Перенесено вибір на неділю. І дійсно в 12-ій вполудне голова Ном. Комісії проголосив повну обсаду всіх ресортів (що давно не бувало) і листа перейшла без труднощів, на вдоволення всіх. Правда, багато допоміг Ном. Комісії пластовий капелян друг о. Богдан Смик, який на ранішій проповіді відірвав Братство від дрібних, особистих думок і тепло, по-дружньому вказав на великі завдання українського пластового руху.

У складі КПСтаршини й КПРади знайшлися представники 14 куренів, з яких п'ять або перший раз ввели своїх членів до КПС (як „Чорноморські Хвилі"), або давно їх не мали (як „Перші Стежі" і „Характерники"). Треба сподіватися, що такий широкий вахляр заступлених куренів внесе багато живих ідей з терену й не буде зайвих нарікань на бюрократію...

А. М. Мілянич, ЛЧ

„Мої діти навчилися вживати українську мову в письмі — в Пласті..."

„Мої діти навчилися вживати українську мову в письмі — в Пласті... В школі їм казали писати в суботи, а в Пласті вони хотіли писати... хотіли відчитати наказ, написати протокол, скомпонувати стінну газетку, видати курінну одноднівку чи показати себе в зачіпливій гуртковій летючці з карикатурами"... — розповідав батько трьох пластунів. Четвертий його пластун виніс вміння писати зі школи українознавства, але він вчився перед тим в цілоденній таборовій школі, ще в Европі.

Анкета, яку зібрано на Відправі Станичних в січні 1969 року, вказує, що станиці не використовують задовільно цього вдячного засобу самодіяльности й дошколу в своїй виховній праці. На запит в анкеті, чи хтось в станиці заохочував в 1968 році „використовувати писання молоддю одноднівок, гурткових стінних газет тощо, як виховного засобу" (вправа в писанні, школа уяви, змагання), тільки 5 станиць на 25 опитуваних відповіло „так", 3 подало „частинно", а 17 призналося, що про те до тепер не думали.

Тільки 6 станиць зобов'язали когось займатися референтурою преси, але з них три станиці подає, що ці референти не заохочують молодь писати. Вони мабуть вважають своїм обов'язком тільки дописувати про станичні імпрези.

Все таки, не зважаючи на недостатню заохоту згори — у восьми станицях гуртки, або курені юначок виготовляють стінні газетки (Коговз, Боффало, Чикаго, Нюарк, Ню Йорк, Філядельфія, Сиракюзи і Трентон), а в чотирьох станицях видали окремі газетки (Коговз — „Соловейки", Клівленд — „Веселка", Нюарк — „Маки" і Сиракюзи двомісячник „Золота Іскра"). Разом це 9 станиць.

Якщо йде про зв'язок станичних старшин зі своїм членством, то 11 станиць видало в 1968 році 28 обіжників чи циклостилевих одноднівок (3). Шість станиць видало друком свої бюлетені, а це Чикаго — „Пластові Вісті" (3 числа), Клівленд „Вісті ч. 2" (1), Дітройт — „Вісті зі Станиці" (2), Ню Йорк — „Бюлетень" (3), Пассейк „Бюлетень" (1), і Йонкерс „Станичні Вісті" (2). Щонайменше один з цих станичних бюлетенів містить новинки, писані юнацтвом чи навіть новацтвом.

(а.м.м.)

ШИРОКИЙ ВАХЛЯР КУРЕНІВ ЗАСТУПЛЕНИЙ В КПС-ЗСА

Склад нової Крайової Пластової Старшини, обраний на IX Крайовому Пластовому З'їзді ЗСА 30-го березня 1969 року на „Союзівці" в Кергонксоні, Н.Й., — такий:

Голова Ярослав Бойдуник (ЧК)* — переобраний; 1-ий заступник (організаційний) Павло Дорожинський (ЛЧ); 2-ий заступник (вих.) Христя Навроцька (Гр), дотеперішня командантка; 3-ій заступник (фінанс.) Дмитро Косович (ЛЧ); генеральний секретар Любомир Романків (Сір) — переобраний; командант Нестор Кольцьо (ЧМ); командантка Ярослав Рубель (ПС); булавний УПС Андронік Копистянський (Орл.), обраний на З'їзді УПС; референт УСП-ів Юрій Тарасюк (ЛЧ); референтка УСПок Орися Волчук (Шок) — обрані на З'їзді УСП; голова Крайової Таборової Комісії Зенон Корчинський (Хар.); референт вишколу Надя Кулинич (Б-хи); організаційний діловод Богдан Клюфас (ЧК); діловод преси Олександер Луцький (Пласт-Прият); діловоди тіловиховання: Ігор Сохан (ЧК), заступник Юрій Стецюк (ЧК); секретар кореспонденції Марта Боровик (Гр.); секретар протоколів Оксана Козак (ЧХ); діловод майна Володимир Шехович (ДК); скарбник Микола Андрейко (Орлик.); реф. членських вкладок Петро Наконечний (ОХ); голова Пласт-Прияту інж. Богдан Соболта; заст. голови Пласт-Прияту Мирон Саґатий.

У склад Крайової Пластової Ради увійшли: Володимир Савчак (ЛЧ), голова; д-р Ілля Карапінка, Володимир Лучкань (1.К.) (всі три переобрані), Дмитро Пілецький (ЛЧ), Юрій Богачевський (ЛЧ) і Володимир Рак (ОХ) — члени; Тарас Дурбак (1.К.) і Мирослав Раковський (ЛЧ), заступники.

Як бачимо, в КПРаді покладено на курінь „Лісові Чорти" велику відповідальність. Вони мають половину своїх членів в складі, включаючи й голову.

Якщо йде про склад КПС, то в ньому бачимо представників 13 куренів, чого ще не бувало. Це дуже добрий прояв. Ми певні, що курені підтримають своїх представників у крайовому проводі та допоможуть їм вив'язатися з їхніх обов'язків на добро й славу Пласту.

У новому складі КПС залишилося тільки троє осіб, що були вибрані на попередньому, VIII. З'їзді в Клівленді. Це голова й секретар, які залишаються на давніх постах. Третя — це кол. командантка пластунок. Вона тепер перебрала пост координатора виховного сектора, який чи не найважливіший в діяльності КПС та при цьому вимагаючий сьогодні великих зусиль і змін, як про це читаємо в звіті на З'їзд (див. „Пл. Листок ч. 2 (114), 1969, ст. 1-8).

* Пояснення скорочень:

Б-хи — „Буриверхи"
Гр. — „Ті, що греблі рвуть"
ДК — „Дубова Кора"
ЛЧ — „Лісові Чорти"
ОХ — „Орден Хрестоносців"
Орл. — „Орликівці"
ПС — „Перші Стежі"
1.К. — „Перший Курінь"
Сір. — „Сіроманці"
Хар. — „Характерники"
ЧК — „Червона Калина
ЧМ — „Чорноморці"
ЧХ — „Чорноморські Хвилі"
Шок. — „Шостокрилі"

Свято Юрія на „Вовчій Тропі"

Цьогорічну підготову Свята Юрія на „Вовчій Тропі" перебрали курені „Лісові Чорти" і „Лісові Мавки". Це свято для станиць Ню Йорку й околиці відбудеться в днях 30 і 31 травня та 1-го червня ц.р. Клич Свята: „Сини України — станьмо під прапор ідеї одної". Свято проходитиме під знаком 50-ліття Соборности Української Незалежної Держави. В п'ятницю 30-го травня відбудеться ватра, присвячена 50-літтю Соборности, а в суботу — весела ватра. Теренова гра буде відбуватися гуртками і буде складатися із загальних точок, а зокрема: знання подій 22-го січня 1919 року — Соборности Української Держави, піонерка, теренознавство, сигналізація, перша поміч та інші точки, зв'язані з практичним пластуванням. В програмі Свята Юрія є також спортові змагання, які відбудуться в п'ятницю (легкоатлетика і відбиванка). Юнацтво у станицях вже розпочало підготовлятися до цього Свята.

Курінна Рада Куреня „Чортополохи"

15-го березня 1969 року відбулася у Філядельфії Курінна Рада Куренів УСП і УПС „Чортополохи".

Розпочалась вона приняттям в ряди куренів 9-ох нових членок. Церемоніялом приняття проводили курінні пл. сен. Анна Максимович, ст. пл. Ольга Якубовська і перша гурткова „Чортополох" пл. сен. Марта Тарнавська. На Головного Чортополоха і тим самим на предсідника нарад вибрано пл. сен. Марту Тарнавську, секретарями пл. сен. Наталку Головінську і ст. пл. Віру Слободян. Присутніх було 25 осіб.

В програмі були звіти курінних, а найважливішим був звіт бібліотекаря М. Тарнавської, яка є головою „Пласт-Рідна Школа Бібліотеки" у Філядельфії. З нього присутні довідалися, що напр. в 1968 р. бібліотека була відкрита неділями 39 разів, мала 935 відвідувачів, випозичила 1,429 книжок, начисляє 2,881 книжку. Членство бібліотеки зросло до 236 членів, в тому 166 молоді до 18 років життя. Бібліотека виділила 24 томів книжок та 20 чисел „Веселки" на дарунки і нагороди в 10-тиліття бібліотеки, передала 20 книжок та 10 чисел журналу „Київ" на дарунок українцям в Югославії. З фондів Рідної Школи закуплено книжок на суму 598.29 дол. та отримано 197 томів у дарунку для пластової бібліотеки.

В дискусії над звітом старші пластунки виявили бажання вести дижури в бібліотеці, якщо бібліотека буде відкрита і в суботи.

В склад управи бібліотеки на наступні два роки увійшли: сеніорки М. Тарнавська, М. Одежинська, А. Максимович, Г. Головчак, В. Пак, С. Білас, Н. Оранська і старші пластунки Мотря Кушнір і Оля Якубовська.

Курені застановлялися над дописами для пл. журналу „Юнак", пл. заробітком, посвяченням прапору, можливими спільними імпрезами та іншими виховними справами.

Після перекуски відбулися вінкоплетини для ст.пл. Тусі Артимишин, якими провадила ст. пл. О. Якубовська. Пластунки співали пісні, плели вінок з барвінку та з побажаннями склали Тусі подарки.

Кажуть часто, що між ґенераціями є прогалини, а ми кажемо — ні, бодай у нас „Чортополохів" їх нема.

Н.Н.

З листів до Редакції:

Дорога „Пластова Ватро"!

В одному із недавніх чисел „Пластової Ватри" появилася за підписом пл. сен. Ольги Кузьмович вступна стаття під назвою: „Чому книжка шукає читача?" Всім нам, „Чортополохам", було приємно, що наша імпреза в десятиліття пластової бібліотеки, що відбулася в Філядельфії 26-го жовтня 1968 р. п.н. „Книжка шукає читача", викликала стільки цікавих рефлексій. До одного речення хотіла б я внести, однак, невеличку поправку. Авторка слушно завважує, що немає належного відгуку громадянства, бо, каже вона, „якщо б він був, тоді ОПДЛ не стукало б так сильно до сумлінь і сердець нас усіх, а пластунки у 10-річчя своєї бібліотеки не шукали б за читачами книжок, що припадають порохом на її полицях".

Хочу запевнити читачів „Пластової Ватри", що книжки в Бібліотеці Пласту і Рідної Школи у Філядельфії не мають змоги припадати порохом на полицях. Про ріст і активність нашої бібліотеки найкраще і найправдивіше говорять статистичні дані. Ось порівняльна табеля за останні чотири роки:

	1965	1966	1967	1968
Кількість всіх книжок (журнали не враховані)	1400	1868	2370	2881
Закаталогованих до обігу томів	1142	1395	2062	2371
Відвідувачів бібліотеки в році	718	953	877	935
Випозичених книжок у році	830	1183	1295	1429
Зареєстрованих членів	107	146	202	236

Так, це правда, що в наш час книжка мусить шукати читача. Проте, в нашій бібліотеці книжка шукає читача активно, послідовно і систематично, — а тому вона його і знаходить!

З пластовим привітом,

пл. сен. М. Тарнавська, ЧЦ

Найвищий юнацький ступінь — ступінь Гетьманського Скоба

Гетьманський пластун-скоб Тарас Роман Лончина

В часі IX Крайового Пластового З'їзду ЗСА на „Союзівці" відбулася надзвичайно цікава подія: голова Головної Пластової Ради пл. сен. Юрій Старосольський іменував Гетьманським Скобом пл. скоба Тараса Романа Лончину, члена 13-го Куреня УПЮ-ів ім. Тараса Чупринки в Дітройті, за зразкову пластову поставу і діяльність.

Життепис друга Тараса потверджує, що він собі заслужив на такий ступінь:

Тарас народився 21-го січня 1951 р. в Стубенвілі, Огайо. Батьки його — це Ірина (з дому Чайковська) та проф. д-р Богдан Лончина. До Пласту вступив в 1960 році. Він є учнем 12-ої кляси Української Вищої Школи в Дітройті. Абсольвент Школи Українознавства в Дітройті —1968 р. Студент Українського Музичного Інституту — фортепіян, віольончеля.

Щороку бере участь у пл. таборах, і так відбув: 2 новацьких, 3 юнацькі, мандрівний в Канаді, „Лісова Школа", де був першуном в ділянці провідництва. Брав участь в Зустрічах: Ю.П.З. (1962 р.) і М.П.З. (1967 р.) на „Батурині", де 13-ий Курінь здобув двічі перше місце.

Брав участь в проводах таборів: на курінних таборах 1967 і 1968 рр. — інтендант „Зеленого Яру"; на новацьких таборах 1966 і 1967 рр. — братчиком і в 1968 р. — писарем „Зеленого Яру"; впорядником на юнацькому таборі 1968 р. — „Писаний Камінь".

Вибраний до Курінної Команди скарбником в 1963, 1964, 1966 рр., курінним суддею 1967 р., виконував обов'язки курінного в 1968 р.

Здобув 20 іспитів вмілостей. Одержав 4-те, 3-тє і 2-ге пластові відзначення. Два роки був новацьким виховником у Воррен, Миш. Грав у Дітройтській пластовій оркестрі. Тепер є впорядником юнацького гуртка „Лис" і кандидатом до старшо-пластунського куреня „Побратими".

Інші його зацікавлення — це мистецтво, музика, театр, філятелістика, монети, спорт (легкоатлетика). Плянує студіювати гуманістику на Дітройтському Університеті.

Тарас може служити взірцем пластового юнака!

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ ЗСА:

✔ Крайова Комісія Пластового Конгресу Другого в Канаді улаштовує в днях 10 і 11 травня 1969 р. в Торонті семінар, присвячений інтерпретації ідейних основ Пласту, організаційно-устроєвим справам та пластовій методиці. В програмі передбачено доповіді на тему: „Мета, дефініція і назва Пласту" — головний доповідач пл. сен. Данило Струк; „Три Головні Обов'язки — гол. доповідач пл.сен. Т. Горохович, „Пластова Присяга і Пластовий Закон" — доповідач пл. сен. Василь Янішевський; „Уладова система і структура Пласту" — гол. доповідач пл. сен. Юрій Борис й інші.

✔ Нюйоркський осередок Куреня УСП-ок „Ті, що греблі рвуть" перевів успішно акцію збірки і пересилки української дитячої літератури українським дітям в Південній Америці.

✔ Крут новацьких виховників видав у рамцях бібліотеки „Вогонь Орлиної Ради" працю пл. сен. Леоніда Бачинського „Жах і пошана — отрута і сила" — оповідання про гадюк і вужів та про їх життя. Тут зібрані цікаві матеріяли, якими можуть користуватися новацькі і юнацькі виховники.

✔ В березні 1969 р. з рамени Крайової Булави УПС в ЗСА появилось перше число нового сеніорського бюлетеню „Сеніорський Вузол". Бюлетень виходитиме кожного кварталу.

✔ У Філядельфії відбувся вишкіл пластових новацьких виховників під проводом пл. сен. Володимира Мельника. Вишкіл успішно закінчили 32 юнаків і юначок.

✔ Городище „Перші Стежі", Філядельфія, влаштувало в днях 7-9 лютого 1969 р. другу з черги мистецьку виставку маляра і ґрафіка Юрія Гури. Це була перша на терені Америки виставка образів Ю. Гури, який недавно приїхав з Европи. Дохід призначений на фонд видання першого тому бібліотеки „Юнака".

✔ Дітройтська Станиця відзначає 20-річчя спільним Святом Весни. Воно відбудеться на Пл. Оселі „Зелений Яр" на Діброві, з участю станиць з Чикаґо, Клівленду, Боффало і Лорейну. Станицю очолює тепер пл.сен. Ігор Король, кошовим є пл. сен. Євген Михайлович, а кошовою ст. пл. Оксана Грушкевич.

✔ Кіш Пластунок у Філядельфії, під проводом кошової пл. сен. Ірини Богачевської, віддав поклін нашим поетам і письменникам Т. Шевченкові, І. Франкові, Л. Українці і О. Кобилянській кошовим святом письменників, яке відбулося в неділю, 23 березня ц.р. В програмі були деклямації, інсценізації та співи у виконанні новачок 4-го Гнізда „Пташата" і 42-го „Польові Квіти" та юначок 4-го та 14-го Куренів УПЮ-ок. Програму вела пл. вірлиця Віра Козак.

Англія:

1-го березня 1969 р. в Англії відбувся Крайовий Пластовий З'їзд. На ньому вибрано провід в складі: пл. сен. Анна Герасимович — голова, пл. сен. Микола Попович — 1-ий заступник і булавний чоловічих частин, пл. сен. Оксана Паращак — 2-ий заступник і булавна жіночих частин, ст. пл. Петро Якимюк — писар, пл. сен. Роман Дубіль — фінансовий референт, ст.пл. Зенон Стрілковський — скарбник, пл. сен. Б. Мороз — господар, пл. сен. Я. Іваницький — зв'язковий до ГБ УПС. Пластова Рада і Конґресова Комісія: пл. сен. Я. Гаврих — голова, пл. сен. О. Марченко — член, ст. пл. І. Кулик — член, ст. пл. І. Рій — член.

Пласт в Англії відзначає в 1969 році 20-ліття свого існування. Плянують влаштувати в Лондоні 21-го вересня 1969 р. Пластовий Вечір, присвячений цим роковинам. Запрошують сеніорів і старше пластунство з ЗСА й Канади, які в цьому часі їхатимуть до Европи, чи то в професійних справах, чи на вакації, взяти участь у цьому Вечорі.

„ПЛАСТОВА ВАТРА"
Видає: Крайова Пластова Старшина в ЗСА
Редагує: Колеґія.
Всі матеріяли просимо слати: „Пластова Ватра"
c/o Plast, Inc., 140-142 Second Ave., New York, N.Y. 10003

З життя Гуртка Юначок-Самітниць

Пластунки - самітниці з Гуртка Самітниць писали до своєї Референтки про враження з літніх вакацій минулого року. Ось уривки з них:

В червні я з родиною поїхала літаком до Торонта в Канаді привітати Кардинала Иосифа Сліпого. З летовища в Торонті ми поїхали до церкви св. Покрови на молебень для молоді. В неділю ми поїхали на Архиєрейську Службу Божу й концерт в честь нашого Кардинала. На концерті була дефіляда молоді і Пласт був репрезентований багатьма членами з Америки й Канади. Я також поїхала до Гантер, Н.Й., щоб відвезти мого брата на „Лісову Школу" для юнаків, і там ми пішли на Службу Божу до чудової гуцульської церкви. В липні я поїхала на Пл. Оселю „Бобрівка" і там дуже гарно таборувала з другими юначками — три тижні...

Оленка Г.

Цього року я провела мої вакації гарно. Я була перший раз у юнацькому таборі на „Вовчій Тропі". Я добре почувалася, бо мала багато товаришок із попередніх новацьких таборів. Табір мені подобався, головно прогульки і спорт...

Галя Д.

В липні я була сестричкою на „Вовчій Тропі". Я мала 11 новачок. Наш табір називався „Летючий Корабель". Мої новачки були дуже жваві та веселі, та я з ними приємно провела таборовий час. Я аж цього року пізнала, що бути виховницею не є так легко, як я думала. Часто ми, сестрички, сиділи до другої години рано та майстрували тотеми, приготовляли сходини та інше... Ми мали з новачками багато прогульок та теренових гор, яких я напевно скоро не забуду... На мою думку, табір цілком заскоро минув. Пізніше я приїхала на табір „Стежки Культури". Мушу сказати, що це був один з найкращих та цікавіших таборів, в котрім я брала участь. Ми мали багато гутірок з літератури, малярства, мистецтва, танців та мовних вправ. Але найприємніший час цілого дня — був спів. Спів — то була наша розривка, всі учасниці нетерпеливо чекали на ту годину, коли всі могли співати з нашими улюбленими подругами Лілею і Богданкою Волянськими. На таборі ми накручували фільм „Тіні незабутніх стежок". Всі учасниці брали участь у фільмі та були дуже зацікавлені, як він вийде, але на жаль, ми не мали досить часу його викликати під час табору... Цей табір також перейшов, як вітер, та всі виїхали з сльозами на очах.

Ока Г.

ПЕРОМ ЮНОГО РЕПОРТЕРА

Новацька костюмова забава в Ню Йорку

Поміщуємо репортаж із костюмової вечірки, який написав член 3-го Куреня УПЮ пл. уч. Юрко Яримович. Юнаки! присилайте і ви репортажі із імпрез, які уладжує Пласт у вашому місті! Репортажі повинні бути недовгі, зв'язкі, цікаві. — Ред.

Новацький рій „Бобаків" з Ню Йорку у костюмах моряків на забаві 23-го лютого 1969 року.

В неділю 23-го лютого ц.р. в авдиторії школи св. Юра в Ню Йорку відбулася новацька костюмова забава.

Я вправді вже є юнаком, та радий з того, що був на забаві та що припало мені це почесне завдання зложити мій перший репортаж до „Пластової Ватри" про перебіг забави.

Забаву відкрила коротким словом Крайова Командантка Пластунок, пл. сен. Христина Навроцька, вітаючи прибулих пластунів, батьків та гостей. Від неї ми довідалися, що це вже 18-та новацька костюмова забава в Ню Йорку та що цією забавою кожного року проводить пл. сен. Стаха Гойдиш.

Всі пластуни є дуже вдячні п. Гойдиш за влаштування таких гарних імпрез.

Започаткувала забаву байка, в якій брали участь майже всі новачки і новаки. Зміст байки базований на нашій славній княжій минувшині з переходом через країну фантазії до теперішности.

Малий хлопець Олег шукає княжого меча, від якого залежить щастя батьківщини. По дорозі Олег зустрічає карликів, лісових мавок, зайчиків, ведмедів, стрикози, моряків, морські лілеї, краплинки води, водолазів, водорості, морські парасольки, водяників, мушельки, морські зірки, русалок. Вкінці Олег дістався до морського царя і одержав золотого меча. Всі вищезгадані групи виконували танки під час оповідання байки. До танків була дуже добре підібрана музика. Гарно виконав свою ролю Олег. Минуло дві години. Та жаль було, коли скінчилася байка. Краса костюмів, гра кольорів, танки — все зливалося немов в калейдоскопі. Хай пожаліть ті, що дивилися в тому часі на телевізію. В телевізії такої краси не побачити, а казок Діснея в тому дні не було. Справді, я глядів як на зачарований світ байки незабутнього Діснея. Очевидно, не говорячи про чисто-український характер цієї байки.

Після цієї офіційної частини забави відбулася дефіляда, спершу учасників забави в костюмах. Тут ми побачили ще багато чудово виконаних оригінальних отроїв: сонце, морський рак, бульки води, жабки, шувар, княжна і князенко, козак, полтавка, гуцул, гуцулка, маленький хлопчик в авті (в ротику пипка!), — і кого ще там не було!

По дефіляді відбулася забава з танцями. Гості і учасники забави дуже вдоволені розійшлися вечером додому.

Особливо подяка за вдалу забаву належиться ст. пл. Модестові Соболті за проєкт і виконання декорацій, при співучасті сестричок: Дарки, Лялі, Марти, Марічки, Сяні, братчика Петра, ст. пл. Іванові Клюфасові за освітлення, п. Богданові Бобинському і сестричці Дарці за музичний провід.

Дуже смачний буфет був у заряді Пань.

Під час імпрези мала свій станок з книжками пл. сен. Леся Храплива, яка так багато енергії і праці вкладає в розповсюдження української книжки серед наших дітей і молоді. Слава їй за це!

Та думаю, що найбільше праці вложили тут п-і Гойдиш, організаторка імпрези, і всі мами новачок і новаків, які так зі смаком і вміло виконали не раз дуже складні строї. Напевно була тут не одна недоспана ніч, щоб все було якнайкраще, щоб ця забава-казка довго залишилася у пам'яті малих виконавців. Ми певні, що ту ціль забава осягнула.

пл. уч. Юрко Яримович
Гурток „Чорні Пантери"
3-ій Курінь УПЮ-ів

Зустріч союзових діячів з д-ром Володимиром Ґаланом у Монтреалі

Монтреаль. — 29-го квітня 1969 р., в Квін Елізабет готелі в Монтреалі відбулася зустріч союзових діячів монтреальської Округи з д-ром Володимиром Галаном, головою Контрольної Комісії УНСоюзу. Д-р Галан, перебуваючи у Монтреалі на з'їзді кредитових організацій, висловив бажання зустрітися з монтреальськими союзовими діячами.

Зустріч розпочав голова Округи і головний радний УНСоюзу Дмитро Попадинець, який привітав гостя і представив його приявним. В коротких словах він представив незвичайно багатий громадський стаж д-ра Галана, який не тільки від 15-ти років безперервно є головою Контрольної Комісії УНСоюзу, але очолює цілий ряд великих громадських організацій, більшість з яких він заложив, чи був одним із їх співзасновників. Він згадав відомий ЗУАДК, Об'єднання Українських Вояків і чимало інших організацій, а також підтримав авторство недавно виданих споминів д-ра Галана з визвольних змагань під назвою „Ватерія смерти". В дальшому п. Дмитро Попадинець з'ясував стан союзової праці в Монтреалі та в Окрузі, її добрі та її менше успішні сторони.

Після цього забрав голос д-р Галан, який дав загальний огляд стану Українського Народного Союзу, як він представляється йому, як голові Контрольної Комісії, що відбула недавно контролю цієї організації, а згодом торкнувся широкого поля громадської активности в Америці та в Канаді. Зокрема підкреслив вклад Українського Народного Союзу в загальне громадське життя обох цих країн, українознавчі курси, молодечі табори і спортові змагання молоді, багату видавничу діяльність УНСоюзу, зокрема видання англомовної Енциклопедії Українознавства й інші здобутки УНСоюзу на громадському полі. 75-річчя УНСоюзу, говорив д-р Галан, дає нагоду застановитися над величезним вкладом в українську громаду цієї найстаршої громадської організації на американськім континенті.

Після слова д-ра Галана приявні забрали голос у дискусії, а саме виступали: М. Андрухів, інж. М. Граб, Е. Василишин, П. Дубас, Т. Мороз, Д. Попадинець, Е. Захаркевич, М. Карпінський, М. Біжик. Вони порушили цілий ряд важливих, союзових і загальногромадських справ. Вичерпну відповідь давав їм д-р Галан. У зустрічі з д-ром Галаном взяли, крім названих осіб, участь панна Віра Баніт, Е. Довгань, ред. П. Сомчинський і сотник Б. Панчук.

Текля Мороз

ВШАНУВАННЯ 90-ЛІТТЯ МАРІЇ В. ЛІВИЦЬКОЇ

Ню Йорк. — Вдова по президентові УНР в екзилі Андрієві М. Лівицькому, пані Марія В. Лівицька, кінчає 90 років життя. Для вшанування тієї видатної української громадянки з найстаршої генерації Комітет З'їзду еміграції УНР під протекторатом Представництва УНР в ЗСА уладжує в неділю 18 ц. м. в залі церкви св. Володимира про 82-ій вул. в Ню Йорку бенкет з участю запрошених гостей. Початок о год. 3-ій (а не 1-ій, як було помилково подано) по полудні.

100 ПИСАНОК ДЛЯ МУЗЕЮ В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон. — Відділи Альберти і Британської Колюмбії Ліги Українських Католицьких Жінок зібрали для провінційного музею в Едмонтоні 100 чудових українських писанок із взорами з різних частин Української Землі. Досі в тому музеї, що його відвідують тисячі людей місячно, як повідомляв тижневик „Українські Вісті" з 24 квітня, ще не було українських писанок. У музеї українські писанки матимуть відповідний підпис - пояснення двома мовами.

УПРАВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ" в НЮ ЙОРКУ

з глибоким смутком повідомляє Членів і всю Українську Громаду, що дня 9-го травня 1969 р. по короткій та тяжкій недузі, помер

св. п.

ЕВСТАХІЙ БЕХМЕТЮК

визначний кооператор, кол. директор Украін-Банку в Делятині, один з членів-основників та незмінний секретар Кредитового Комітету нашої Кооперативи від початку її діяльности.

Заслуги Покійного для нашої Кооперативи залишуться назавжди.

ПАНАХИДА в понеділок, 12-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Петра Яреми, а ПОХОРОН у вівторок, 13-го травня 1969 р. о год. 10-ій рано з церкви св. Юра на цвинтар Мавнт Олівет у Квінсі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА І УПРАВА ВІДДІЛУ ОУА „САМОПОМІЧ" в НЮ ЙОРКУ

ділиться сумною вісткою з Членством і Українською Громадою, що в п'ятницю, 9-го травня 1969 р. по короткій і тяжкій недузі відійшов у Вічність на 72 році життя

св. п.

ЕВСТАХІЙ БЕХМЕТЮК

довголітній фінансовий референт Головної Управи й Відділу „Самопомочі", секретар Кредитового Комітету Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку, б. директор Украін-Банку в Делятині, учасник Визвольних Змагань, громадський діяч на Рідних Землях і еміграції.

ПАНАХИДА в понеділок, 12-го травня ц. р. о 8-ій год. веч. у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, а ПОХОРОН у вівторок, 13-го травня ц. р. о 10-ій год. ранку з церкви св. Юрія, на цвинтар Мавнт Олівет у Квінсі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 8-го травня 1969 р. упокоїлася в Бозі у Філядельфії, на 70-му році життя наша Найдорожча

МАТИ, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ з ДЗЕРОВИЧІВ КОЛТУНЮК

ПАРАСТАС — в неділю, 11-го травня ц. р. в пох. заведенню М. Насевича при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в понеділок, 12-го травня 1969 р. о год. 8-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви Царя Христа, а опісля на цвинтар у Факс Чейс.

Горем прибиті:

ЛІДІЯ ДЯЧЕНКО — донька
МАРТА ТАРНАВСЬКА — донька
ПЕТРО ДЯЧЕНКО — внук з дружиною ЛЕСЕЮ і донею НАТАЛЕЮ
ЗОРЯНА ДЯЧЕНКО — внучка
ОЛЕКСАНДЕР і РОМАН ТАРНАВСЬКІ — внуки
ЕВГЕНІЯ ФОРОСТИНА — сестра

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Друзями й Знайомими, що дня 9-го травня 1969 року в Ню Йорку, відійшов у Вічність на сімдесят першому році життя наш Найдорожчий

БАТЬКО, БРАТ, ВУЙКО й ШВАҐЕР

бл. п.

ЕВСТАХІЙ БЕХМЕТЮК

ПАНАХИДА у понеділок, 12-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 E. 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПОХОРОН у вівторок, 13-го травня 1969 р. о год. 10-ій рано з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар Мт. Олівет на Квінсі.

Горем прибиті:

ІРЕНА й ЛЕВ ВЕРБИЦЬКІ — дочка й зять
НУСЯ і ІВАН ШАРАНИ — сестра й шваґер
ЛІДА й ВОЛОДИМИР МЕЛЬНИКИ — сестрінка
РОМАН і НАДІЯ ШАРАНИ — сестрінок
ДМИТРО й СТЕФАНІЯ КОСОВИЧІ — шваґер
ВАСИЛЬ і ГАЛЯ ГАБРОВИЧІ — рідня в Канаді

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 10-го травня 1969 р. по короткій недузі, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ЗАЗУЛЯ

проживши 87 років.

ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 12-го травня 1969 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні в Лапір, Міш.

ПОХОРОН у вівторок, 13-го травня 1969 р. о год. 10-ій ранку з похоронного заведення до католицької церкви Непорочного Зачаття, а звідсіля на цвинтар в Лапір, Міш.

Горем прибиті:

ОСИПА — дружина
ЛЮБОМИРА КОЦУР з мужем ІГОРОМ — донька
ТЕОДОЗІЙ-ЯРОМИР з дружиною ОЛЬГОЮ — син
ЮРІЙ, ТАНЯ і ЗОЯ — внуки

ЩЕ РАЗ: РІДНА МОВА — БОЖИЙ НАКАЗ!

(Закінчення зі стор. 2-ій)

важливий і — можна вже тепер без емоціонального перебільшення сказати — болючій справі вживання української мови нашою молоддю, зокрема студентською, автор перекликується із капітуляційними порадами „доречного" автора статтей у „Новій Зорі" відносно нашої Української Католицької Церкви і на всі трудні змагання нашої свідомої спільноти якнайдовше задержати свою рідну українську мову, — подає рецепту в сенсі: „не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно".

Автор не виступив анонімово, як попередній, і цей факт тим більше багатомовний і зобов'язуючий, бо знаємо, що походить він з української інтелігентської родини з громадським стажем, що знає українську мову і бере участь у зорганізованому студентському житті на пості голови Української Студентської Громади в Ню Йорку. Тому не сумніваємось у його позитивному відношенні до української проблематики, в його доброзичливій настанові до завжди актуального питання старих і молодих, до проблем молодого віку взагалі, а в цій країні зокрема. Ми здаємо собі справу, що оточення, в якому він виховувався і виховується, не може не мати впливу на його спосіб думання, і не бачили б в тому нічого небезпечного для нашої спільноти в Америці, якби воно було справді так, як він ілюструє мовну ситуацію.

Бож загальновідомо, що ніхто не виступає проти вживання англійської мови там, де воно диктується потребою міжособової комунікації, навіть і в українському середовищі. Але свідомі члени нашої спільноти раціонально, доцільно й згідно з приписами доброї поведінки вимагають уживання української мови в українських середовищах бодай від тих студентів, що зачисляють себе до української спільноти і цю мову знають. Чи є якането логічна підстава говорити по-англійськи на українській імпрезі, де немає нікого, хто не розумів би української мови, лише тому, що цього вимагає „сердитість" молодої генерації, на яку, мовляв, уже не діють патріотичні кличі старих її батьків?

Або яка є доречність, коли двоє студентів, брат і сестра, туристи з Америки, що добре знають українську мову, говорять між собою на могилі Шевченка у Каневі англійською мовою? Та це ж те святе місце, яке промовляє до надрів душі кожного українця, викликає глибоке зворушення і національну гордість! Чи ж, отже, справді є вже так, що частина першої генерації нової політичної еміграції з України затратила вже свою рідну мову або готова затратити її, а з нею і свою душу? А така затрата згідно з нашою релігією і з закликами наших найвищих церковних Ієрархів була б провиною проти Божого наказу і проти народу, з якого вона вийшла?

Твердити про репресію англійської мови у нашій дійсності — значить не здавати собі справи з тої дійсности.

Наша молодь майже поголовно послуговується розговірною англійською мовою. Чому ж тоді автор статті голосом „сердитої молодої генерації" домагається ще й офіційного вживання англійської мови в усіх наших організаціях? Чи на те, щоб уже не було потреби для майбутніх провідників тих організацій „бадеруватись" українською мовою? На якій підставі дописувач уважає тих українських студентів, що опанували українську мову і її уживають, інтелектуально менше вартісними, і чому послух уважає він вадою особовости? На нашу думку, хоч би й найінтелігентніша молодь, яка відірвалась від рідного пня і, не зважаючи на нагоду набути знання рідної мови вдома і поза домом, не використала цієї нагоди — не здобудеться на ентузіязм труду і посвяти для своєї спільноти! Очевидно, з кожного правила бувають вийнятки.

Трудно визначити ідеал сучасної молоді в Америці. Відомо, що вона проти всякого „естаблішменту", і з такого становища виступає також дописувач. Сердитістю годі когось переконати, а вже домагатись чогось від своєї спільноти без будь-якого зобов'язання супроти неї — виглядає як неповажне ставлення справи. Якщо українська молодь думає, що вона мусить дістати від своєї спільноти все те, що їй потрібне, то мусить прислухатися до вимог, які ця спільнота ставить до своїх майбутніх провідників. Українська спільнота вже багато дечого створила для своєї молоді, — от хоч би школи українознавства, кілька молодечих організацій і катедру українознавства при передовому американському університеті, в яких вона могла й може набувати знання української мови, історії, культури — на те, щоб не почувати себе чужою серед спільноти і не ставити до неї безпідставних і неоправданих вимог.

Недорозумінням проблеми виглядають нам двомовні та англомовні публікації в нашій пресі та виданнях, як аргумент для впровадження англійської розговірної мови в нашому громадському та організаційному побуті. Адже нелогічним було б писати рідною мовою тоді, коли йдеться про те, щоб світ знав, що ми існуємо. Фактом є, що видаємо багато книжок, публікацій, перекладів — засобами нашого національного капіталу [от хоч би англомовну Енциклопедію Українознавства коштами УНС], і не тільки англійською мовою, як це робить кожна культурна нація, але це хіба не є аргумент для вживання тих мов у нашому середовищі. Хай українські студенти пишуть усіма мовами світу, хай ідентифікують себе як українські автори, аби світ знав про наш вклад в науку, але хай не соромляться рідної мови, бо вона не гірша від усіх інших, тільки її треба знати й любити.

Ціле щастя, що на тій самій сторінці „Студентського Слова", де автор висловив свої думки, є й такі слова: „Найважливішим елементом культури нації є її мова, і затримання мови мусить бути першою ціллю української спільноти. На студентському форумі уживання української мови повинно бути спонтанне і затримане якнайдовше" (автор: Андрій В. Чорнодольський).

Автор статті покликається на щирість і правду. Хай же дійсно ці чесноти будуть і в дальшій дискусії на цю преважливу тему нашою девізою, а тоді напевно знайдемо спільну мову і дійдемо до спільних ідеалів, базованих на нашій культурній спадщині і потребах наших днів.

Віднайдено англійський переклад повісти Марка Вовчка „Маруся"

Джерзі Сиві, Н. Дж. — Невідомий українець із Англії, з м. Олдгем, Ланкастер, як видно з поштової печатки на листі з 3-го травня, надісланому без зворотної адреси до Редакції „Свободи", — віднайшов у міській бібліотеці примірник англійського перекладу відомої повісти Марка Вовчка-Вілінської „Маруся". Цей твір про героїзм маленької українки, яка загинула від татар в обороні своєї України, був перекладений чи адоптований спочатку П. Сталем у Парижі французькою мовою. Відтоді у французьких школах і до нині подекуди вивчають „Марусю", як обов'язкову лектуру. Близько 1890 року американська письменниця Корнелія В. Сір переклала з французької мови „Марусю — дівчину з України" на англійську, і книжку випустило нюйоркське Видавництво „Дод, Мед енд Компані", на 268 сторінок, з багатьма ілюстраціями, на яких є досить вірне зображення українських типів і ноші. У листі невідомий добродій інформує, що надсилає фотокопії деяких сторінок англомовного видання „Марусі" у зв'язку із статтею ред. Богдана Гошовського, що була раніше надрукована на сторінках „Свободи". У статті було висловлено сумнів, чи таке англомовне видання „Марусі" взагалі існувало.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИЙНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СЕРЕДА, 14-го ТРАВНЯ 1969 р

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 96 Fleet St. Кожного місяця, перша середа по 10-ім проситься вирівняти чл. вкладки. — М. Жук, секр.

СУБОТА, 17-го ТРАВНЯ 1969 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чор. Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в Січовім приміщенні, 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути на збори та вирівняти залеглі вкладки. — В. Роговський, гол., Ф. Мікулинець, кас., М. П. Отрок, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ТРАВНЯ 1969 р.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філморе і Онейда вул. Проситься чл. прибути і вирівняти свої залеглості. Вкладки повинні бути заплачені до 25 кожного місяця і можна їх платити кожної неділі у вище згаданому часі і місці від 11:30 до 1-ої по пол. — І. Вула, гол., п-ні М. Гарасув, фін. секр., П. Гаравус, касир.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Централі, 240 Гові Аве. Проситься чл. прибути на збори і вирівняти свої залеглості. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 23-го ТРАВНЯ 1969 р.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. А. Шептицького — 131 Відд. о год. 7:30 веч. в домівці СУМА при 2457 Вест Чикаго Авеню. Проситься чл. взяти участь у зборах. У випадку малої кількости присутніх, збори відбудуться півгодини пізніше при будь якій кількости членів. — Управа.

Відділи УНСоюзу Басейну Твердого Вугілля!

В неділю, 18-го травня 1969 р.
в год. 2:00 по полудні
в залі
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
при 303 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
— відбудуться —
НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

Бервик 164, 333; Централія 90; Колдейл 201; Фреквил 242, 382; Фріленд 429; Гезлетон 85; 314; Магоной Ситі 305; Магоной Плейн 365; Мек Аду 7; Майнерсвил 78, 265; Мт. Кармел 2; Нортгумберленд 357; Шамокін 1; Шенандоаг 98; Ст. Клер 9, 31, 228.

В ПРОГРАМІ:

Завершення плянів святкування 75-ліття УНС:
1. **Шамокін — субота 31-го травня 1969 р.**
   3 по пол. — Відкриття Пам'ятника Піонерам
   6 по пол. — Ювілейний Бенкет.
2. **Лейквуд Парк, Барнесвіл, Па.**
   Неділя, 1-го червня 1969 р.
   Цілоденний Фестиваль.

Ювілейна промова: **Дост. Реймонд Бродерік,** заст. губернатора Пенсильвенії

У Зборах візьме участь:

Йосип Лисогір
головний предсідник УНСоюзу

До участи в Зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу та широкий загал Українського Громадянства цілої околиці.

Г. СЛОВІК	**М. ГЕНТОШ**	**С. МАЗУР**
секретар	голова ОК	містоголова

ТАРЗАН, Ч. 6180. Багатство і дальша загроза,

Цей діямант такий великий, Тарзане, що я з трудом витягнув його з його діри!

Нечувано, Іто! Гігантський самоцвіт!

Дивні химери долі, Тарзане! Не вважаючи на наш досвід і знання — хлопчина, малий Іто, знаходить великі діяманти!

Мені здається, що доля, на свій дивний лад, була прихильна кожному з нас, професоре!

Так, покищо. Але мусимо спішитися, або злощі вчені вб'ють цивілізацію!